

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Στην Αθήνα, σήμερα 1η Ιουλίου 2000, ημέρα Σάββατο και ώρα 17.30' στην Αίθουσα 223 (2ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Βουλευτή κ. Ιωάννου Κουράκη, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων “δημογραφικό πρόβλημα, ρατσισμός - κοινωνικός αποκλεισμός, ανθρωπισμός, υγεία - νοσοκομεία, κοινωνική πρόνοια - περιθάλψη, βία - εγκληματικότητα - κακοποίηση νέων, ναρκωτικά, οικογένεια-χάσμα γενεών, διαπροσωπικές σχέσεις-χάσμα γενεών-εφηβεία, αγωγή υγείας-κάπνισμα-ανύπαντρες μητέρες, εργασία-ανεργία, μεταφορές-οδικό δίκτυο-τροχαία ατυχήματα, ζωοφιλία” της Σύνθεσης Κειμένων των μαθητών από την Ελλάδα, καθώς και των θεμάτων “δημογραφικό πρόβλημα, κοινωνικός ρατσισμός - ανθρωπισμός, υγεία - νοσοκομεία, βία - εγκληματικότητα - φανατισμός - κακοποίηση νέων, ναρκωτικά, οικογένεια - διαπροσωπικές σχέσεις - χάσμα γενεών, κοινωνική πρόνοια - ασφάλιση, επαιτεία - φτώχεια, αγωγή υγείας, κάπνισμα, εργασία - ανεργία” της Σύνθεσης Κειμένων των μαθητών από την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα “Βουλή των Εφήβων”, Ε΄ Σύνοδος 1999-2000.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίδη Αγγελική (Β΄ Πειραιά), Αγγελόπουλος Διαμαντής (Α΄ Αθήνας), Βαγενά Βασιλική (Νομός Λαρίσης), Βορριάς Ελευθέριος (Νομός Χίου), Βοσκαρίδου Ελευθερία (Λεμεσός-Κύπρος), Γαζής Ελευθέριος (Β΄ Αθήνας), Γεροδήμου Μαρία (Νομός Πιερίας), Γκαβέζου Ευδοκία (Νομός Χαλκιδικής), Γκίνης Θωμάς (Α΄ Πειραιά), Δαραή Ναταλία (Σουδάν), Δένδη Άρτεμη (Νομός Μαγνησίας), Διαμαντίδου Δήμητρα (Νομός Σερρών), Καπετανάκη Νικολέτα (Σαουδική Αραβία), Καραγιώργου Σοφία (Β΄ Αθήνας), Καρβελά Μαρία (Α΄ Αθήνας), Κατραβά Βικτώρια (Α΄ Αθήνας), Κορκακάκη Νεκταρία (Γερμανία), Κούτρα Αθηνά-Μαριάννα (Α΄ Αθήνας), Λιλάκου Ειρήνη (Β΄ Αθήνας), Λουμάκη Γεωργία (Νομός Μεσσηνίας), Μάζαρη Φωτεινή (Νομός Σάμου), Μακρή Δόμνα (Λεμεσός-

Κύπρος), Μαρίνου Μαργαρίτα (Λάρνακα-Κύπρος), Ντούμη Βαλμπόνα (Υπόλοιπο Αττικής), Ξερογιάννη Μαρία (Νομός Ηλείας), Παναγιωτάκη Χρυσούλα (Β΄ Αθήνας), Παπαϊγνατίου Κωνσταντίνος (Νομός Δράμας), Παπουλίδου Αφροδίτη (Νομός Κοζάνης), Παππά Δήμητρα (Νομός Θεσπρωτίας), Παρμάκη Ζωή (Νομός Λαρίσης), Πάρπα Τζιώρτζια (Λευκωσία-Κύπρος), Πούπαλου Βασιλεία (Β΄ Αθήνας), Ράπη Αικατερίνη (Νομός Καβάλας), Ρένεσης Νικόλαος (Νομός Μεσσηνίας), Ροβύθη Μαρία (Νομός Ηρακλείου), Ρουντζάκη Μαριάννα (Νομός Χανίων), Σαλιαρίδου Βία (Νομός Έβρου), Σειραδάκη Χαρίκλεια (Επικρατείας), Σκορίλα Σοφία (Νομός Άρτας), Σταθόπουλος Βασίλειος (Νομός Αχαΐας), Σταμαδιάνου Μαριάνθη (Νομός Λακωνίας), Σφυρής Λεωνίδα (Β΄ Αθήνας), Τάχου Αικατερίνη (Νομός Φλώρινας), Τζαμτζής Δημήτριος (Νομός Μαγνησίας), Τζάνος Ιωάννης-Αλέξανδρος (Β΄ Αθήνας), Τζιώτη Καλλιόπη (Νομός Ιωαννίνων), Τραγούδας Κωνσταντίνος (Επικρατείας), Τσιμπόλη Αναστασία (Νομός Λαρίσης), Τσίνα Ζωή (Νομός Καρδίτσας), Τσιώλη Αλεξάνδρα (Νομός Καρδίτσας), Φαλαγκάρα Αικατερίνη (Νομός Σερρών), Φλωροπούλου Αγάθη (Νομός Αιτωλοακαρνανίας), Φραγκάκης Στέργιος (Νομός Ιωαννίνων), Φράνγκος Ηλίας (Η.Π.Α.), Φωτίου Ευσταθία (Νομός Αχαΐας), Χατζηευστρατίου Ευθαλία (Νομός Ξάνθης), Χρηστίδη Φωτεινή (Υπόλοιπο Αττικής) και Χρισταντώνη Ευανθία (Νομός Τρικάλων).

Επίσης, στη συνεδρίαση παραβρέθηκε ο κ. Ηλίας Κατσούλης, μέλος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος “Βουλή των Εφήβων”, Καθηγητής Πανεπιστημίου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Αγαπητές και αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές με ιδιαίτερη χαρά σας υποδεχόμαστε στη Βουλή των Ελλήνων, στο χώρο της Δημοκρατίας και της ελεύθερης έκφρασης και σκέψης.

Επίσης, με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζουμε στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων.

Θέλω να σας πω ότι ο θεσμός της Βουλής των Εφήβων είναι ένας θεσμός που, κατά την άποψή μου, έχει καταξιωθεί, έχει αποδώσει πιστευό καρπούς και θεωρώ ότι έχει ουσια-

στικό περιεχόμενο, αλλά και ευγενείς στόχους.

Η δημοκρατία και η ελευθερία είναι αξίες διαχρονικές που πρέπει να γνωρίζουμε όλοι, ότι δε θεωρούνται ούτε δεδομένες, αλλά ούτε και είναι στατικές. Κάθε νέα γενιά επωμίζεται την ευθύνη να εμπλουτίσει το περιεχόμενό τους, να συμβάλει στην μετεξέλιξή τους και να βιώσει την αξία τους. Δεν αποτελούν απλώς στοιχεία της ιδεολογίας, αλλά εσωτερικό βίωμα και καθημερινή πράξη που καταξιώνει τον άνθρωπο και επιτρέπει την ομαλή συμβίωση και την αξιοποίηση του πλούτου που διαθέτουν οι ανθρώπινες ψυχές.

Την περίοδο αυτή υπάρχει η συζήτηση για την κρίση των θεσμών. Η πολυσυζητημένη αυτή κρίση των θεσμών αντιμετωπίζεται, κατά την άποψή μου, αρνητικά από εκείνους που φοβούνται την αλλαγή και την ανανέωση. Η κρίση και η μεταβολή είναι διαδικασία που δημιουργεί το νέο, που, όπως ακριβώς και ο τοκετός, συνοδεύεται από ωδίνες.

Κάθε εποχή έχει κάποια στοιχεία που ολοκληρώνουν τον κύκλο τους και πεθαίνουν και κάποια άλλα δημιουργούνται. Και οφείλουμε αυτά τα οποία δημιουργούνται, να βοηθήσουμε όλοι μαζί στη γέννησή τους. Αυτά τα νέα στοιχεία που εμπλουτίζουν την κοινωνία, προέρχονται σε ένα μεγάλο βαθμό από νέους ανθρώπους, όπως είστε εσείς. Οι νέοι άνθρωποι στρέφονται στο μέλλον και είναι εκείνοι που το σχεδιάζουν. Και πιστεύω ότι είναι κακοί προφήτες εκείνοι που εξαγγέλλουν το θάνατο της πολιτικής, που αποτελεί την κορυφαία έκφραση του ανθρώπου. Γι' αυτό κάθε στιγμή, οφείλουμε να εμπνεόμεθα από οράματα και φαντασία. Και τα οράματα διακρίνουν ιδιαίτερα τους νέους ανθρώπους που κάθε φορά δίδουν συγκεκριμένο περιεχόμενο, αφομοιώνοντας τις εμπειρίες, υπερβαίνοντας τα λάθη και νικώντας τις αδυναμίες των μεγαλύτερων.

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων έχει ως αντικείμενο όλα εκείνα τα προβλήματα που απασχολούν τον άνθρωπο, που απασχολούν τον κάθε πολίτη. Ιδιαίτερα τα προβλήματα που συνδέονται με την απασχόληση, την ανεργία, την υγεία, την πρόνοια, τις μεταφορές, τη γυναίκα, το ρατσισμό, τον κοινωνικό αποκλεισμό. Βλέπετε ότι το αντικείμενο της επιτροπής μας είναι πάρα πολύ σημαντικό, ίσως το σπουδαιότερο της εποχής μας.

Οι απόψεις των νέων έχουν ιδιαίτερη σημασία, γιατί η ευαισθησία τους είναι ο καλύτερος σύμβουλος για να αντιμετωπισθούν και να λυθούν τα προβλήματα. Άλλωστε, κυρίως από τον τρόπο που αντιμετωπίζονται αυτά τα προβλήματα, κρίνεται η ποιότητα και η δημοκρατική ευαισθησία ενός πολιτικού συστήματος.

Μία κοινωνία που αδιαφορεί γι' αυτά και μοναδικό στόχο έχει την ευημερία των οικονομικών στοιχείων είναι όχι μόνο άδικη και αντιδημοκρατική, αλλά και καταδικασμένη μακροπρόθεσμα να καταρρεύσει.

Τελειώνοντας, θέλω να σας πω δύο λόγια για τη διαδικασία, την οποία θα τηρήσουμε. Εγώ θα διευθύνω τη συζήτηση. Μετά από τη σύντομη τοποθέτησή μου θα ακολουθήσει η εισηγήτρια Τσιώλη Αλεξάνδρα από το νομό Καρδίτσας. Έχει το δικαίωμα να τοποθετηθεί για οκτώ λεπτά, όπως προβλέπει ο Κανονισμός της Βουλής. Κατά τη διάρκεια της εισήγησης των οκτώ λεπτών μπορείτε να εγγραφείτε όσοι ομιλητές θέλετε να ομιλήσετε. Θα ομιλήσετε τέσσερα λεπτά ο καθένας.

Στη συνέχεια, όταν ολοκληρωθεί ο κύκλος των ομιλιών, των πρωτολογιών δηλαδή, έχουμε και τη διαδικασία των δευτερολογιών, όπου η εισηγήτρια έχει το δικαίωμα να δευτερολογήσει για τέσσερα λεπτά, το μισό χρόνο δηλαδή, και αντίστοιχα και οι ομιλητές για δύο λεπτά.

Πριν ξεκινήσουμε τη διαδικασία οφείλω να σας συστηθώ. Ονομάζομαι Κουράκης Γιάννης και εκλέγομαι από το 1993 Βουλευτής στο Νομό Ηρακλείου. Είμαι Πρόεδρος της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων.

Σας καλωσορίζω και πάλι στην Επιτροπή μας.

Το λόγο έχει η έφηβος Βουλευτής Τσιώλη Αλεξάνδρα από το νομό Καρδίτσας.

ΤΣΙΩΛΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (Εισηγήτρια-Νομός Καρδίτσας):

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, ως εισηγήτρια της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, θα ήθελα να σας μιλήσω για τα θέματα που αφορούν στην επιτροπή μου. Οι μαθητές της Α' και Β' Λυκείου που έλαβαν μέρος στην Ε' Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων αφιέρωσαν ένα μεγάλο μέρος των προβληματισμών τους σε θέματα κοινωνικού περιεχομένου.

Το μεγαλύτερο μέρος των μαθητών ασχολήθηκε με τις διαπροσωπικές σχέσεις και ιδιαίτερα με το χάσμα των γενεών. Οι νέοι προσπαθούν να καταλάβουν, γιατί οι μεγάλοι δεν τους καταλαβαίνουν και δεν τους βοηθούν, όσο πρέπει.

Ένα από τα κυριότερα θέματα που μας απασχόλησαν είναι ο ρατσισμός και ο κοινωνικός αποκλεισμός με θύματα τους μετανάστες και τους πολιτικούς πρόσφυγες.

Επίσης, ένα άλλο μεγάλο θέμα είναι και τα ναρκωτικά, που είναι και η αιώνια μάστιγα των νέων, αλλά και η βία. Επίσης, σημαντικό πρόβλημα είναι η ανεργία και η έντονη ανησυχία των νέων για την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Όσον αφορά στην οικογένεια ο θεσμός έχει δώσει πολλά εφόδια στα παιδιά, αρκεί οι γονείς να αναπτύξουν μηχανισμούς κατανόησης. Σημαντικά προβλήματα είναι η υγεία, τα νοσοκομεία, η κοινωνική πρόνοια, όπως, επίσης, τα τροχαία ατυχήματα και η καλύτερη περίθαλψη στις επαρχίες. Η καλύτερη πληροφόρηση για τα σήματα της τροχαίας που ξεκινά από το επίπεδο του σχολείου θα είχε πιστεύω καλύτερα αποτελέσματα.

Τέλος, εγώ είμαι γυναίκα θα ήθελα να κλείσω με το

ζήτημα των ανύπαντρων μητέρων. Βλέπουμε ότι σε άλλες χώρες δίνονται επιδόματα. Σε αυτόν τον τομέα η Ελλάδα υστερεί. Είναι κάτι που εμείς στη χώρα μας θεωρούμε ντροπή και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να βρίσκουμε καθημερινά περισσότερα μωρά στα σκουπίδια.

Ευχαριστώ που με ακούσατε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε και εμείς.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Καρβελά.

MARIA KARBELA (A' Αθηνών): Ονομάζομαι Καρβελά Μαρία και φοιτώ στο 10ο Ενιαίο Λύκειο Αθηνών. Θα ήθελα να μιλήσω για ένα θέμα, που βρίσκεται στο προσκήνιο της ελληνικής κοινωνίας.

Είναι κοινός τόπος ότι στις μέρες μας υπάρχει έντονη έξαρση βίας και εγκληματικότητας, η οποία συνήθως αποδίδεται στους νέους. Όλοι μας είμαστε μάρτυρες αποτρόπαιων πράξεων, είτε αυτές λαμβάνουν χώρα σε γήπεδα, είτε σε οποιοδήποτε χώρο, ανεξάρτητα από τη μορφή εκδήλωσής τους. Το φαινόμενο αυτό έχει τις ρίζες του σε πολλούς παράγοντες, όπως είναι η κρίση την οποία διέρχεται ο θεσμός της οικογένειας, ο κοινωνικός ρατσισμός, η ανεργία, η ξενοφοβία και η έλλειψη επαφής με τη φύση.

Αξιοσημείωτο να αναφερθεί είναι και το γεγονός ότι και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης συνδράμουν σημαντικά, προβάλλοντας αδιάλειπτα ταινίες βίας, πιέζοντας με αυτόν τον τρόπο τους έφηβους να υιοθετήσουν πρότυπα, τα οποία δεν είναι υγιή.

Οι νέοι μας παρουσιάζονται ως αδυσώπητοι εγκληματίες, χωρίς ίχνος ευαισθησίας. Ξεχνάμε, όμως, πως κανείς μα κανείς δεν γεννιέται κακός, αλλά γίνεται στα πλαίσια μιας κοινωνίας, η οποία νοσεί.

Πώς είναι δυνατόν, οι ενήλικες να απαιτούν από εμάς να καταστειλούμε τη βία, από τη στιγμή που οι ίδιοι δεν μας δίδαξαν τις βασικές αξίες, από τη στιγμή που από τα πέντε μας χρόνια μας αγοράζουν παιχνίδια, όπως όπλα και μονομάχους; Πώς να γίνουν όλα αυτά, αφού οι ίδιοι ασκούν βία σε βάρος μας;

Αυτή την ώρα που μιλάμε, εκατοντάδες παιδιά πωλούνται και αγοράζονται νόμιμα ως σκλάβοι σε χώρες της ανατολής. Αλλά ακόμα και πιο κοντά σε μας, τα παιδιά των φαναριών, παιδιά που πέφτουν θύματα της βίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ζητιάνοι και έφηβοι στην ηλικία μας, δεν έχουν δικαιώματα. Όλοι αυτοί στερούνται σε σχέση με μας.

Οι ενήλικες θα πρέπει πρώτα να αλλάξουν οι ίδιοι και να αποτελέσουν πρότυπα για μας και όχι να ζητούν να αλλάξουμε εμείς και εν συνεχεία, να αποτελέσουμε εμείς πρότυπα γι' αυτούς.

Η ουσία του θέματος είναι η καταστολή της βίας. Για να επιτευχθεί αυτό, πρώτα απ' όλα θα πρέπει να απαγορευτούν τα παιδικά προγράμματα, τα καρτούνς, τα οποία προβάλλουν βία. Επίσης, οι ταινίες τέτοιου χαρακτήρα θα πρέπει να προβάλλονται αργά το βράδυ,

έτσι ώστε να μην τις παρακολουθούν παιδιά νεαρής ηλικίας.

Στα σχολεία, επίσης, θα πρέπει να υπάρχουν ειδικά προγράμματα ψυχικής υγιεινής, στα οποία θα υπογραμμίζονται οι ηθικές αξίες, οι οποίες παρακμάζουν στην εποχή μας.

Ακόμη, κρίνω απαραίτητη την ίδρυση περισσότερων Κέντρων νεότητας και χώρων άθλησης, όπως, επίσης, τη δημιουργία προγραμμάτων ηθικής υποστήριξης των παιδιών θυμάτων βίας και σχολεία για τη μόρφωση των παιδιών των φαναριών, καθώς και των φυλακισμένων.

Ακόμη, αναγκαίο θεωρώ την εισαγωγή του μαθήματος του δικαίου στο δημοτικό, έτσι ώστε τα παιδιά να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους. Πώς μπορούμε να προασπίζουμε κάτι, το οποίο δεν γνωρίζουμε;

Είναι κοινός τόπος, όμως, ότι τους νέους τους χαρακτηρίζει μία επαναστατικότητα. Και αν οι νέοι δεν ήταν ρηξικέλευθοι, τότε η κοινωνία μας θα ήταν στάσιμη.

Εμείς μέσα μας έχουμε μία δύναμη, τη δύναμη της νιότης, η οποία μπορεί να εκφραστεί είτε αρνητικά, είτε θετικά. Αυτό που ζητούμε από όλους τους μεγάλους, είναι να μας βοηθήσουν να εκφράσουμε αυτή τη δύναμη θετικά, εποικοδομητικά, ώστε να δημιουργούμε και όχι να καταστρέφουμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ξερογιάννη Μαρία.

MARIA ΞΕΡΟΓΙΑΝΝΗ (Νομός Ηλείας): Θα σας μιλήσω κι εγώ για τη βία.

Η βία δεν είναι ένα σύγχρονο κοινωνικό φαινόμενο. Υπήρχε πάντα. Ως φαινόμενο εκφράζεται με τους πολέμους, το κοινό έγκλημα, τον χουλιγκανισμό και την τρομοκρατία.

Η βία είναι μία συλλογική μορφή έκφρασης και ατομικής επιθετικότητας, που παίρνει συχνά τεράστιες διαστάσεις όταν διακινείται, ξεσηκώνοντας έτσι μαζικές λύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές τα άτομα όταν γίνουν όχλος, κατευθύνονται από μία ισχυρή προσωπικότητα, τον αρχηγό, που εκμεταλλεύεται την επιμέρους επιθετικότητα των ανθρώπων.

Επίσης, η βία είναι η εκτενέστερη, η πιο παράλογη και επικίνδυνη μορφή της επιθετικότητας. Υπάρχουν δύο μορφές βίας, η σωματική και η ψυχολογική. Από αυτό προκύπτει έντονος προβληματισμός για τη διάκριση της νόμιμης από την παράνομη βία. Ο χαρακτηρισμός της βίας ως νόμιμης ή παράνομης εξαρτάται και από την ισχύ και τη δύναμη που έχει το κράτος ή άλλες κοινωνικές ομάδες, για να στραφούμε προς την αναζήτηση των αιτιών που προκαλούν τη βία.

Ως πρώτο στοιχείο αναγνωρίζουμε τις κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες, που χαρακτηρίζουν την οργάνωση των σύγχρονων κοινωνιών, όπου ο μυθικός πλούτος και η απεγνωσμένη φτώχεια γειτονεύουν.

Επίσης στην ανάπτυξη της βίας συμβάλλει ο συνωστισμός στις πόλεις και οι απρόσωπες σχέσεις ανάμεσα στους

ανθρώπους, οι οποίοι, λόγω της αδυναμίας προσαρμογής και ένταξής τους, βλέπουν τους πάντες ανταγωνιστικά.

Επίσης, πολύ σημαντικό χαρακτηρίζεται το γεγονός της παντελούς έλλειψης ηθικών αξιών από τη σημερινή κοινωνία.

Ταυτόχρονα παρατηρείται κρίση και στο θεσμό της οικογένειας και μια αδιαφορία ως προς τις μεθόδους της οικογενειακής και σχολικής ζωής. Οι αισθηματικοί δεσμοί έχουν σπάσει και τα παιδιά αντικαθιστούν την οικογενειακή θαλπωρή με κοινωνικούς δεσμούς που λειτουργούν αρνητικά στη διαπαιδαγώγηση και τη ψυχολογία τους. Σ' αυτή την περίπτωση οφείλεται και ο χουλγκανισμός στον οποίο καταφεύγουν τα νεαρά άτομα. Αποπροσανατολισμένα, αποκομμένα από θεσμούς, ζητούν στέγη και υποστήριξη για τις ανάγκες τους στις συμμορίες, αφού τους υπόσχονται πρωταγωνιστικό ρόλο και κάλυψη των αναγκών τους. Έτσι είναι εύκολο να τα χειραγωγούν.

Τέλος, υπάρχουν και κάποιοι παράγοντες που ενισχύουν τα φαινόμενα της βίας, προβάλλοντας λεπτομερειακά τις μεθόδους δράσης και μεταφέροντας τη βία πρώτα σαν είδηση και ύστερα σαν μίμηση. Έτσι, καταλήγουν να λειτουργούν αρνητικά τα μέσα διάδοσης των ιδεών αν και η χρησιμότητά τους θεωρείται δεδομένη.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι η βία είναι ένα κοινωνικό καρκίνωμα με αρνητικές συνέπειες και σε προσωπικό επίπεδο. Για την εξάλειψη του φαινομένου θα πρέπει να υπάρξει μετάγγιση ηθικών αξιών, κυρίως, στους νέους. Αυτό πρέπει να είναι και το βασικό μέλημα, τόσο της οικογένειας, όσο και του σχολείου, ώστε αυτοί να αποκτήσουν ισχυρές πνευματικές αντιστάσεις. Επίσης, σημαντικό στοιχείο στην αντιμετώπιση του φαινομένου είναι η καλλιέργεια του διαλόγου. Τα άτομα αποκτούν τη βεβαιότητα της ελεύθερης έκφρασης για τα ζητήματα που τα απασχολούν και μέσω του διαλόγου, εκτοπίζοντας τη βία, αναπτύσσουν υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις.

Επίσης, οι πνευματικοί άνθρωποι από την πλευρά τους πρέπει να δραστηριοποιηθούν απέναντι σ' ένα τόσο σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα. Καλούνται να γίνουν θεματοφύλακες της παράδοσης και προστάτες της κοινωνίας.

Τέλος, απαραίτητη κρίνεται η άσκηση ελέγχου και λογοκρισίας στα ΜΜΕ, ώστε να αποφευχθεί η διαφήμιση της βίας και να περιοριστούν στην κατακραυγή και καταδίκη του φαινομένου. Βέβαια τίποτε δεν πρόκειται να αλλάξει, εάν η καταπολέμηση της βίας δεν καταστεί βασική προτεραιότητα του καθενός. Μόνο έτσι θα μπορέσουν να εξαλειφθούν κάθε είδους ανισότητες και θα επικρατήσει ο ιδανικός τύπος δημοκρατίας και μια κοινωνία ικανή να προσφέρει στο άτομο μια αξιόλογη ζωή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το μέλος της επιτροπής για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Βουλή των Εφήβων" καθηγητής

κ. Ηλίας Κατσούλης, έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ (Μέλος της Επιτροπής για το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα "Βουλή των Εφήβων"): Επειδή είμαι από τους πρώτους που συμμετείχαν στη διαμόρφωση αυτού του προγράμματος της Βουλής των Εφήβων, θέλω να σας πω το εξής. Μέχρι τώρα πάνε όλα πάρα πολύ ωραία. Θα ήθελα, όμως, να σας προτείνω να σκεφθείτε -έχουμε μπροστά μας τρεις ημέρες για να συζητήσουμε στην Επιτροπή αυτή- μήπως θα έπρεπε να αναπτυχθεί μεταξύ σας ένας διάλογος. Βέβαια όλες σας και όλοι σας θέλετε να παρουσιάσετε το γραπτό σας κείμενο. Ήδη από τις δύο παρεμβάσεις διαπιστώνω ότι συγκλίνουν σε κάποιες διαπιστώσεις, όπως ΜΜΕ, βία κ.λπ. που αποτελούν στοιχεία προβληματισμού όλων των νέων. Και σ' αυτά τα σημεία υπάρχουν φαντάζομαι και μεταξύ σας διαφορετικές συγκλίνοσες ή αποκλίνουσες απόψεις.

Για να δοθεί ζωή σ' αυτό το Πρόγραμμα της Βουλής των Εφήβων και για να αποκτήσει ενδιαφέρον η Επιτροπή σας, όπως και οι άλλες Επιτροπές, θα είναι πιστεύω καλύτερο να αναπτυχθεί μεταξύ σας ένας γόνιμος διάλογος. Να πάρει ο ένας έφηβος ή η μια έφηβος από την άλλη έφηβο ή τον άλλο έφηβο κάποιες ιδέες, έτσι ώστε στη συνέχεια να προχωρήσετε σε κάποιες σμίξεις, σε νέες προτάσεις, σε νέες σκέψεις. Να μην περιοριστούμε στην απλή αναφορά, ανάγνωση των εκθέσεών σας, αλλά να συζητήσετε μεταξύ σας. Θα είναι πιο γόνιμο. Αυτό, τουλάχιστον, έχουμε εφαρμόσει μέχρι στιγμής. Αν και εσείς το αποδεχόσαστε, θα διαπιστώσετε ότι θα γίνει ένας ζωντανός διάλογος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΝΕΣΗΣ (Νομός Μεσσηνίας): Θέλετε δηλαδή να πείτε ότι μπορούμε να κάνουμε παρεμβάσεις οποιαδήποτε στιγμή κρίνουμε σωστό;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Στη δευτερολογία μπορείτε να κάνετε παρεμβάσεις.

Ήδη, πρέπει να σας ενημερώσω ότι για σήμερα έχουμε τριάντα έναν ομιλητές, διότι υπάρχουν και κάποιοι ομιλητές που έχουν δηλώσει ενδιαφέρον να μιλήσουν αύριο. Καταλαβαίνω, ότι όλοι θέλετε να τοποθετηθείτε. Στην αυριανή συζήτηση υπάρχει περιθώριο για διάλογο. Πλην όμως, ο διάλογος κινείται μέσα σε ένα πλαίσιο.

Εν πάση περιπτώσει συνεχίζουμε τη διαδικασία. Εάν νομίζετε ότι μπορεί να γίνει κάτι διαφορετικό, να ακούσουμε προτάσεις και να μπουν σε ψηφοφορία, αν θέλετε. Εσείς αποφασίζετε. Εγώ απλώς διευθύνω. Δεν έχω τη δυνατότητα ούτε της απάντησης, διότι τα θέματα που αναπτύσσετε αποτελούν ένα κείμενο-ντοκουμέντο, το οποίο, μετά από επεξεργασία, δίδεται και στους φορείς και πολλές από τις προτάσεις υλοποιούνται.

Θα παρακαλέσω, όμως, να ξεφύγουμε από τα διαδικαστικά.

Τον λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Τζάνος Ιωάννης-Αλέξανδρος.

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΖΑΝΟΣ (Β' Αθήνας): Θέλω να θέσω ένα ερώτημα. Ειπώθηκε, ότι σήμερα η βία προβάλλεται από τα ΜΜΕ. Θα έλεγα να επισημάνουμε ποιοί είναι αυτοί οι οποίοι θέλουν να προβάλλεται η βία και τι σκοπούς έχουν. Αυτό νομίζω ότι είναι το βασικό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Τον λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Τζαμτζής Δημήτριος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ (Νομός Μαγνησίας): Θα ήθελα να κάνω μια παρέμβαση στα λεγόμενα της Εφήβου Βουλευτού Ξερογιάννη Μαρίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Δεν μπορείτε τώρα. Αυτό θα γίνει αύριο, αφού τελειώσει ο πρώτος κύκλος. Κρατήστε τις σημειώσεις σας.

Τον λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δαραή Ναταλία.

ΝΑΤΑΛΙΑ ΔΑΡΑΗ (Σουδάν): Ονομάζομαι Δαραή Ναταλία και φοιτώ στην Κοντομιχάλειο Σχολή στο Χαρτούμ του Σουδάν.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες δεν είναι ασυνήθες, οι εντός των τειχών, μιλώντας για τον εαυτό τους να θεωρούν ότι ομιλούν εξ ονόματος όλης της κοινωνίας και είναι εξαιρετικά συνηθισμένοι να θεωρούν ότι οι εξελίξεις της επιστήμης που αφορούν τους ίδιους ανταποκρίνονται και αντανακλούν τα συμφέροντα και τις προσδοκίες όλης της ανθρωπότητας. Η έννοια, όμως, της προόδου είναι μια συνολική διάσταση και δεν καταταμαχίζεται, γιατί δεν μπορείς να ονομάσεις πρόοδο μια τεχνολογική ανακάλυψη που βελτιώνει τη θέση κάποιων αλλά την ίδια στιγμή ένα μέρος της κοινωνίας είναι αποκλεισμένο από την κάρπωση αυτής της εξέλιξης.

Σε μια κοινωνική πραγματικότητα που είναι ιστορικά δομημένη σε τάξεις με διακρίσεις και ανισότητες είναι αναμενόμενο, οι εξελίξεις επιμέρους κλάδων της κοινωνίας να αφορούν τμήματα του πληθυσμού. Είναι, όμως, πολύ βασικό να μη θεωρούμε αυτή τη διαδικασία ως δίκαιη και κυρίως ως αναπόφευκτη, όπως επίσης είναι βασικό να μην ταυτίζουμε τις εξελίξεις και τις προόδους των επιστημών με την πρόοδο όλης της κοινωνίας. Δεν μπορώ λόγου χάρι να θεωρήσω ότι είναι πρόοδος όλης της κοινωνίας οι εξελίξεις στο θέμα των φαρμάκων εναντίον της νόσου AIDS που, ενώ έχουν σαν αποτέλεσμα την παράταση της ζωής των πασχόντων, δε συνιστούν πρόοδο όλης της ανθρωπότητας, τη στιγμή που εξακολουθεί να αυξάνει ο αριθμός των θυμάτων στις χώρες της Αφρικής, χωρίς ελπίδα για τους ανθρώπους αυτούς. Στις καθυστερημένες χώρες της Αφρικής και της Ασίας η παιδική θνησιμότητα παραμένει σε απαράδεκτα ύψη, ενώ κάθε εβδομάδα διακόσιες πενήντα χιλιάδες παιδιά και έφηβοι παγκοσμίως μολύνονται από τον ιό του AIDS, διότι κανένα ιλουστρασιόν ενημερωτικό φυλλάδιο ή φάρμακο δεν πρόκειται να φθάσει σ' αυτούς τους ανθρώπους όταν και το απλό προφυλακτικό δεν είναι διαθέσιμο.

Το πιο απογοητευτικό, ωστόσο, είναι ότι εκατόν

τριάντα εκατομμύρια παιδιά σ' όλο τον κόσμο δεν έχουν πρόσβαση ούτε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ πολλά εκατομμύρια παιδιών εγκαταλείπουν τα σχολεία, γιατί δεν έχουν τα στοιχειώδη χρήματα. Η UNICEF υπολογίζει ότι εξακόσια εκατομμύρια παιδιά του πλανήτη ζουν με λιγότερο από ένα δολλάριο τη μέρα, ενώ άλλα παιδιά, όλο και περισσότερα, χάνουν τη ζωή τους σε πολέμους.

Αυτή η φρίκη μάλλον δεν αγγίζει τον κόσμο της αφθονίας που σπαταλά τεράστια ποσά σε πολεμικούς εξοπλισμούς, για την εξερεύνηση του Άρη, για γιορτές και πανηγύρια τύπου Millenium, αποστρέφοντας το πρόσωπο από τον κόσμο της δυστυχίας και της ανέχειας. Μια μικρή μείωση των δαπανών για εξοπλισμούς θα έφθανε για να εμβολιαστούν εκατομμύρια παιδιά και να ζήσουν. Μια μείωση της σπατάλης θα ανακούφιζε τους εξαθλιωμένους. Κατά τα άλλα, καλπάζει η παγκοσμιοποίηση, κάνει θαύματα η τεχνολογία, ο πλανήτης γίνεται σπίτι όλων μας και πέφτουν τα σύνορα για το εμπόριο, αλλά στήνονται άλλα ανάμεσα στον πλούτο και τη φτώχεια.

Απογοητευτικό, επίσης, είναι ότι στο τέλος αυτού του αιώνα έχουν οξυνθεί δραματικά οι κοινωνικές ανισότητες. Συχνά, στην καθημερινή ζωή μας διαιρούμε τους ανθρώπους σε κατηγορίες, εκδηλώνοντας έτσι αυθόρμητα τον ρατσισμό μας. Και το μέτρο για το διαχωρισμό αυτό, μπορεί να είναι από την καταγωγή μέχρι και το επάγγελμά τους. "Η γυναίκα είναι το ασθενές φύλο". "Ο τάδε είναι γιατρός, ενώ ο δείνα σκουπιδιάρης. "Αυτός είναι άθεος" ή "δε θα παντρέψω το παιδί μου μ' έναν τσιγγάνο."

Ειδικά, εμείς οι νέοι που είμαστε το μέλλον, νιώθουμε στις πλάτες μας το ρόλο που θα χρειαστεί να αναλάβουμε. Αλλά κατά πόσον μπορούμε να απαλλαγούμε από τις επιρροές που δεχόμαστε; Δηλώνουμε καθημερινά υπέρ των νέγων και κατά του απαρχαϊντ, κατά του ναζισμού, αλλά συνεχώς συνειδητά ή μη προσβάλλουμε την ανθρώπινη προσωπικότητα.

Η άνοδος εξάλλου της επιθετικότητας και εγκληματικότητας, κυρίως στη νεανική κλίμακα, ωθεί τους νέους στο να εκδηλώνουν τα αντικοινωνικά τους αισθήματα, με την έμπρακτη εκδήλωση του μίσους κατά των ξένων, νομιμοποιώντας την άσκηση της βίας στην ίδια τους τη συνείδηση.

Οι αιτίες θα πρέπει να αναζητηθούν αποκλειστικά και μόνο στις αρχές, τις οποίες διαπλάθουμε στους κόλπους της οικογένειας και της κοινωνίας, αλλά και στην ανεπαρκή παιδεία μας, η οποία μ' έναν ξέφρενο αγώνα που θυμίζει κούρσα αλόγων, προσπαθεί να μας μετατρέψει σε επιστήμονες, ξεχνώντας, όμως, να μας εμφυτεύσει ανθρωπιστικά ιδεώδη και να μας υψώσει ουσιαστικά από το ζωικό στο ανθρώπινο επίπεδο.

Μια ψυχολογική προσέγγιση αναζητεί τα αίτια του κα-

κού στην ηθική κρίση, στην εξατομίκευση και στο χρησιμοθηρικό πνεύμα της εποχής μας. Ο γρήγορος ρυθμός ζωής οδήγησε σε μια σειρά αρνητικών καταστάσεων. Το άγχος, η μοναξιά και η αλλοτρίωση που προκάλεσε η πλήρης αντικειμενοποίηση των σχέσεων και το κυνήγι των κατασκευασμένων ονείρων, μαζί με τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας εκτροχίασαν την ανθρώπινη ζωή από τις ανθρωπιστικές αξίες. Έτσι, το νεαρό άτομο μη μπορώντας να βρει ερείσματα και κίνητρα ώστε να θέσει ανθρωπιστικούς στόχους στη ζωή του, δημιουργεί αβάσιμες ανησυχίες για το μέλλον της ανθρωπότητας.

Πίσω μας έχουμε μια μακρά και περίλαμπρη ιστορική ζωή, μια ανθρωπότητα που με το μόχθο και τον πόνο της δημιούργησε καταπληκτικά έργα. Γιατί να μην υπακούσουμε, λοιπόν, στη φωνή μέσα μας, που μας βοηθά να διατηρήσουμε την ελπίδα πως μπορούμε να συνεχίσουμε να μεγαλουργούμε; Είμαστε όλοι καλοί στις συμβουλές, όπως εσείς έτσι και εγώ. Όλα αυτά κάπου χωλαίνουν.

Πώς μπορώ να μην προβληματίζομαι όταν ακούω τη φίλη μου να λέει πως δεν θέλει να γίνει μητέρα, γιατί δεν θέλει να φέρει παιδί σ' έναν τέτοιο κόσμο; Θέλω να πιστεύω πως είμαστε η πιο συνειδητοποιημένη γενιά, πως τα σημερινά παιδιά, ξέρουν πιο πολύ πού βαδίζουν. Βλέπουμε με ανησυχία το μέλλον που έρχεται. Ελπίζω να μην αναγκαστούμε κάποια στιγμή να πούμε “νίπτω τας χείρας μου”.

Ο σημερινός άνθρωπος, διχασμένος όσο ποτέ, αναζητά νέες αξίες για να στηριχθεί, χωρίς, όμως, να μπορεί να προσδιορίσει τη μορφή και το περιεχόμενό τους. Όμως, πριν από κάθε εκδήλωση αγάπης και ανθρωπιάς, κάποιος ή κάποιος βρίσκουν τη δύναμη να θυσιάσουν το εγώ τους στο εμείς. Χωρίς αυτούς, θα είχε φτωχύνει η έννοια “άνθρωπος”.

Ο αγώνας της νεολαίας, αλλά και όλων των λαών, θα πρέπει να βασίζεται στο ιδανικό της ανθρώπινης συμβίωσης, στον ανθρωπισμό, δηλαδή στην αλληλεγγύη και στην ειρήνη. Ας αξιοποιήσουμε το ζην, για να παλέψουμε για το ευ ζην.

Η ζωή μας έχει χρώμα, έχει ήχο, μουσική, έχει γεύσεις και μυρωδιές, έχει μια πολυτιμότητα που δεν πρέπει να αγνοούμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τη Ναταλία και το λόγο έχει η Παναγιωτάκη Χρυσούλα.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ (Β' Αθήνας): Κατ' αρχάς, αυτό που θέλω να πω δεν είναι μια τοποθέτηση, αλλά είναι μια παρατήρηση και έχει να κάνει με κάτι που είδα χτες, στην υποδοχή των Εφήβων Βουλευτών. Είδα ότι τα περισσότερα μέλη της Βουλής των Εφήβων, είναι γένους θηλυκού. Έτσι, λοιπόν, η τοποθέτησή μου είναι για τη γυναίκα σήμερα.

Η γυναίκα σήμερα είναι πλήρως ανεξαρτητοποιημένη. Έχει φιλελεύθερες ιδέες. Έχει ισχυρή θέληση και προπάντων θέτει υψηλούς στόχους. Γι' αυτό, λοιπόν, βλέπουμε τη γυναίκα να περπατά παράλληλα με τον άνδρα και όχι να υπερτερεί ή να βρίσκεται σε μειονεκτική θέση. Αυτό που θα ήθελα να δω είναι ο λόγος της να έχει ισχύ και όχι να κατακρίνεται, κάτι που συμβαίνει θεωρητικά, αλλά στην πράξη δεν τηρείται πάντα.

Έτσι, θα ήθελα να κλείσω με κάποια λόγια του Νίκου Καζαντζάκη: “Έχεις τα πινέλα, έχεις τις μπογιές, ζωγράφισε τον παράδεισο και μπες μέσα”. Αυτό που ζητάμε εμείς είναι να μας δώσετε τα εφόδια, τα πινέλα, να ζωγραφίσουμε το μέλλον μας και αυτό που θα ζήσουμε όλοι εμείς και τα παιδιά μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τη Χρυσούλα και το λόγο έχει η Άρτεμις Δένδη.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΔΕΝΔΗ (Νομός Μαγνησίας): Ονομάζομαι Άρτεμις Δένδη και εκπροσωπώ το 6ο Ενιαίο Λύκειο Βόλου. Δεν έχω ετοιμάσει κάποιο κείμενο. Θέλω, όμως, να αναφερθώ σε μία πρόταση που υπάρχει στη Σύνοψη Κειμένων, για τα ναρκωτικά. Η πρόταση είναι “Για να λυθεί το πρόβλημα πρέπει οι ποσότητες των ναρκωτικών που κατάσχονται να μοιράζονται στους χρήστες”.

Εγώ, προσωπικά, αυτό το θεωρώ απαράδεκτο, γιατί δεν νομίζω ότι το πρόβλημα των ναρκωτικών είναι ότι πρέπει να απαλλάξουμε οικονομικά τις οικογένειες ή τους χρήστες από το να εξασφαλίσουν τη δόση τους. Εγώ πιστεύω, ότι μ' αυτό τον τρόπο το μόνο που θα κάνουμε είναι να βυθίσουμε περισσότερο αυτούς τους ανθρώπους στο λήθαργο, όπου βρίσκονται. Και θα τους αφαιρούσαμε, ίσως, κάποια ελπίδα να ξεφύγουν. Γιατί, όταν ένας χρήστης βρίσκεται σε κάποιο αδιέξοδο, ίσως, να έχει την επιθυμία να ξεφύγει, να μην έχει χρήματα, να μην έχει φίλους, να έχει απομακρυνθεί απ' όλους. Αλλά με το να τους μοιράζουμε ναρκωτικά, νομίζω ότι τους καθησυχάζουμε. Αυτό είναι το μόνο που κάνουμε.

Εγώ πιστεύω, ότι όλη η κοινωνία πρέπει απλά ν' ανοίξει την αγκαλιά της και να αγκαλιάσει αυτούς τους χρήστες. Γιατί δεν μπορούμε να απαιτούμε κοινωνικοποίηση από άτομα που προσπαθούν να απεξαρτηθούν, όταν τους διώχνουμε από τα επαγγέλματα και τους ρίχνουμε ένα βλέμμα όλο οίκτο.

Πιστεύω, ότι αυτό που χρειάζονται είναι στήριξη. Στήριξη από μας, από την κοινωνία, από την πολιτεία, αλλά και από τον καθένα που ξέρει κάποιον χρήστη δίπλα του. Γιατί, μόνο έτσι θα βρουν τη δύναμη να καταλάβουν ότι αυτό που ζουν είναι ένας εφιάλτης, ούτε καν ψευδαισθήση ευχάριστη και ότι πρέπει να ξεφύγουν για να βοηθήσουν και την κοινωνία. Γιατί ξέρουμε ότι οι περισσότεροι ναρκομανείς είναι νέοι και η νεολαία είναι το μέλλον. Άμα καταστραφεί η νεολαία, πιστεύω ότι χάνεται κάθε ελπίδα.

Γι' αυτό πρέπει όλοι να προσπαθήσουμε να αποβάλουμε αυτή τη μάλιστα της εποχής, που τόσα χρόνια μας βασανίζει, και να βοηθήσουμε αυτά τα άτομα, ώστε να συμβάλουν στο να χτίσουμε ένα καινούργιο μέλλον, ένα μέλλον όπως το θέλουμε οι νέοι, λαμπερό, φωτεινό, με καθαρό μυαλό, χωρίς εξαρτήσεις και γεμάτο όνειρα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αν και απροετοίμαστη, πολύ καλή!

Η Έφηβος Βουλευτής Αγγελίδη Αγγελική, έχει το λόγο.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΓΓΕΛΙΔΗ (Β' Παρατά): Ονομάζομαι Αγγελίδη Αγγελική και φοιτώ στο Γ' Ενιαίο Λύκειο Κορυδαλλού. Δεν έχω προετοιμάσει κάποιον ιδιαίτερο λόγο, σχετικά με τα προβλήματα που με απασχολούν και τα οποία θα ήθελα να στιγματίσω. Έτσι θα προσπαθήσω να εκφράσω εν συντομία τις ανησυχίες μου στα τέσσερα αυτά λεπτά που μου προσφέρονται.

Τα προβλήματα που μαστίζουν τη σύγχρονη κοινωνία μας είναι αρκετά και πολύμορφα. Κατ' αρχάς, όλοι θα έχετε ακούσει σχετικά με τις περιβόητες φυλακές Κορυδαλλού. Πιστεύω ότι θα έπρεπε εδώ και αρκετά χρόνια οι φυλακές οι οποίες στεγάζονται κοντά σε σπίτια, απέναντι από σχολικά συγκροτήματα, σ' ένα από τα οποία φοιτώ και εγώ η ίδια, να είχαν απομακρυνθεί.

Βέβαια, δε θα περιοριστώ μόνο σε τοπικό επίπεδο, γνωρίζοντας ότι πολλές περιοχές της χώρας μας είναι παραμελημένες και στερούνται ακόμα και τα πιο πρωτεύοντα αγαθά. Πολλές περιοχές δεν έχουν ούτε καν έναν μόνιμο γιατρό για να καλύψει τις ανάγκες τους και να προσφέρει τις πρώτες βοήθειες.

Ένα άλλο θέμα που θα ήθελα να στιγματίσω είναι η ανεργία και η έξαρσή της. Η ανεργία αποτελεί ένα πανάρχαιο πρόβλημα, αλλά τη σημερινή εποχή και ειδικότερα στην Ελλάδα, στη χώρα μας, αφορά το 16% του πληθυσμού.

Οι ρατσιστικές τάσεις είναι ένα άλλο θέμα, το οποίο θέλω κι εγώ να στιγματίσω. Ρατσιστικές τάσεις υιοθετούν πολλοί απέναντι σε άτομα όπως οι τοξικομανείς, άτομα φυσικώς αδύναμα και είναι απαράδεκτες. Πρέπει όλοι μας να απαλλαγούμε από αυτές και όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά σε παγκόσμιο επίπεδο και να οδηγηθούμε σε μία ειρηνική συνύπαρξη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ροβύθη Μαρία.

ΜΑΡΙΑ ΡΟΒΥΘΗ (Νομός Ηρακλείου): Ονομάζομαι Ροβύθη Μαρία και έρχομαι από το 4ο Ενιαίο Λύκειο Ηρακλείου της Κρήτης. Έντονα επηρεασμένη κι εγώ από την κρητική παράδοση και ποίηση, θα προσπαθήσω να εκφραστώ κάπως έτσι: Μια φορά κι έναν καιρό ζούσε ένας πλανήτης κοντά σε άλλους αρκετούς και τον φωνάζαν Γη. Ήταν μεγάλος κι όμορφος, μοναδικός στο σύμπαν, γιατί σ' απόν βρισκόταν χιλιάδες πλασματάκια, καθένα διαφορετικό, καθένα μια ιστορία. Άνθρωποι ονομάστηκαν, αγόρια και κορίτσια.

Καθώς μια μέρα έκανε τη βόλτα της η Γη, είδε καθρέπτη κι έκλαψε σε μια γωνιά στο σύμπαν. Τι έχεις Γη μου και πονάς, μοιρολογάς και σκούζεις; Ρώτησε ο Ερμής, ένας μικρός πλανήτης μεσ' στο σύμπαν. Ερμή, βάλε πιότη για να στα πω, με υπομονή να ακούσεις. Τούτο θα συμπαρασταθείς, μα ελπίζω συ μην κλάψεις. Μέσα μου πόνος, ταραχή. Πάνε να μ' αφανίσουν οι άνθρωποι, προβάλλοντας συμφέρον κι εξουσία. Ό,τι κι αν γίνει δεν μπορεί κανείς να το καλοξετάσει. Μοιάζει η ζωή να κρέμεται από αράχνης ρούχο.

Άκουσα ένα παιδάκι να γελά με ένα απόκτημά του, ένα πιστόλι πλαστικό, πόλεμο για ν' αρχίσει. Περήφανα εδήλωνε πως, αν θα μεγαλώσει, σφαίρες θα βάλει αληθινές, πιο δυνατός να γίνει. Και με τούτα και μ' αυτά κάποιοι συνέχεια λένε, βία, παιχνίδι και παιδί δεν έχουν καμιά σχέση. Στις ώρες όπου ο ήλιος πάει συχνά και η ανάπτυξη διστάζει, γεννιούνται τέκνα άλλου Θεού, βάρος για τους μεγάλους.

Ερμή, ο άνθρωπος δεν λέγεται πια Νίκος ή Ηλίας, αλλά μαύρος, φτωχός, λεπρός, ξένο και άχρηστο πράγμα. Ένα παιδί ονειρεύτηκε πως του 'δεσαν το χέρι για να μη διαμαρτυρηθεί, απλά να συμφωνήσει. Αγάπη και πολιτισμός, ας του 'πιαναν το χέρι κι όχι σχοινιά που άδικα του στέρησαν το λόγο. Ξέρεις τι είναι να πονάς και να πεθαίνεις μόνος, γιατί κάποιοι δε σκέφτηκαν τη δύσκολη στιγμή σου; Η υγεία τώρα προϊόν και η θεραπεία κέρδος και άδοξα στο βάσανο αφήνεται ο καθένας.

Μέσ' στην ψευδαίσθηση ότι ζουν οι άνθρωποι, πλανιούνται. Κάθε πνοή και εκπομπή, κάθε παλμός και δράμα. Καρφώνουνε τα πρόσωπα σε ένα μικρό κουτάκι και ψάχνουν τον πιο δυστυχή, να πουν πως τον λυπούνται, για να ηρεμήσουν με άγχος και με βία.

Ποιοι είναι εκείνοι που αντιδρούν σε αυτά που όλοι βλέπουν; Κάθονται περιμένοντας κι άλλη αρχή με τέλος. Να 'ξερα μόνο φίλε μου, πότε θα μπει ένα τέλος. Οι άνθρωποι το έχουν σκοπό κι εμένα να σκοτώσουν. Έχω πολλά χρόνια ζωής και έμαθα από αξίες. Οι άνθρωποι, όμως, δείχνουνε πως τώρα δα γεννιούνται και θέλουνε το χρόνο τους για να προσαρμοστούνε και για να καταλάβουνε πως άργησαν τη βία.

Όμως, έδειξε πόσο τρόμαξε ο Ερμής από τη Γη και μ' ένα ύφος φιλικό με αγάπη σημειώνει. Μέσα σου όσοι ζούνε δείχνουνε να έχουνε χαλάσει. Αυτό να ξέρεις τρόμαξε τους άλλους μεσ' στο σύμπαν.

Η Γη που δεν βασιτιότανε κι έκλαιγε με μαύρο δάκρυ. Του απαντά, δίχως στιγμή να κρύβει τον καημό της. Μένουν μαζί και χάνονται, βλέπονται και διστάζουν. Κι αυτά τα μαύρα σπίτια τους κρύβουν διαρκώς τον ήλιο. Κάποιοι που θέλουνε πολύ, κάπου το πετυχαίνουν. Άλλοι διαβάζουν διαρκώς διάφορα βιβλία. Ο Ήλιος μοιάζει καθαρός από τα διάφορα βιβλία. Ο ουρανός είναι ψηλός και άντε να τον ψάχνεις. Ο Ήλιος κρύβεται γι' αυτούς και τιμωρεί στο Θέρος

και ψάχνει μια στιγμή δροσιάς στο πονεμένο κύμα. Μα, ποιος μπορεί να παινευτεί πως πράττει πάντα δίκαια; Όλοι τους είναι υπεύθυνοι για το παιδί που κλαίει, γιατί δε διάλεξε να δει το βιασμό, τον πόνο. Ποτέ του δεν αγάπησε πορνεία και μιζέρια. Κανένα πλάσμα δεν μπορεί να ζει για να υποφέρει και πόσο μάλλον τα παιδιά στην άθλια ζωή τους.

Σωτήριο χαρτομάντιλο στον οδηγό που φεύγει, πηγαίνει σπίτι με λεφτά που έβγαλε στα φανάρια. Μα, ποιος του δίνει ένα μικρό να σβήσει όλο το κλάμα και μια ζεστή αγκαλιά στοργής για να το ξεκουράσει;

Έρχονται τα ναρκωτικά να φέρουν κι άλλο πόνο. Να πάρουν όλους που ζητούν να ζήσουν μια ουτοπία. Είναι λευκός ο θάνατος, μα πιο λευκή η ψυχή τους. Η μελωδία γιατρικό και η τέχνη θεραπεία. Αν τραγουδήσουν τη ζωή κι αν ζωγραφίσουν τ' άστρα, το αύριο θα είναι κει, τη μοναξιά να διώχνει.

Μόνο οι νέοι επιχειρούν, φωνάζουν κι αντιδρούνε, γιατί είναι αυτοί που αλλαγή γυρεύουνε στο μέλλον. Ο νέος αισιοδοξεί και είναι φίλος του ωραίου. Το μέλλον θέλει αγωνιστές σαν εραστές και νιάτα. Το γέλιο τους μόνο μπορεί να μ' ευθυμήσει τώρα. Η ταραχή κυριαρχεί, μα η αγάπη λιάζει.

Ήδη, εγώ χαμογελώ, γιατί βλέπω τους νέους που ονειρεύονται έρωτα και προσπαθούν με στόχο. Έτσι η Γη αποχαιρετά το φίλο της Ερμή με μια ευχή για τους μικρούς, που φτιάχνουν τις ελπίδες, πως είναι αυτοί οι ήρωες στο μέλλον το δικό τους, νέοι και νέες με φωνή για βήματα προόδου. Να μείνουν νέοι πάντοτε και να ζητούν τον νέο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τη Μαρία για τον πρωτότυπο τρόπο που διάλεξε για να καταθέσει τις απόψεις και τους προβληματισμούς της.

Μπορείς να μας πεις και μια μαντινάδα;

ΜΑΡΙΑ ΡΟΒΥΘΗ (Νομός Ηρακλείου): Μία πολύ κλασική θα πω: Μόνο εκείνος που αγαπά, μπορεί να το πιστέψει, πως της αγάπης ο καημός τη σταματάει τη σκέψη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Τζιώτη Καλλιόπη.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΤΖΙΩΤΗ (Νομός Ιωαννίνων): Ονομάζομαι Τζιώτη Καλλιόπη και εκπροσωπώ το 1ο Ενιαίο Λύκειο Ιωαννίνων.

Θα ήθελα να μιλήσω για ένα θέμα που είναι κοινό, αλλά νομίζω ότι δεν εξαντλείται, το θέμα του ρατσισμού. Θα ήθελα να κάνω κάποιες διαπιστώσεις από την προσωπική μου εμπειρία. Έζησα χρόνια στη Γερμανία και παρατήρησα ότι κάποια φαινόμενα που συμβαίνουν εδώ, δε συμβαίνουν εκεί, ή σε άλλες χώρες. Ο ρατσισμός εδώ εκδηλώνεται πολύ πιο έντονα. Έβλεπα για παράδειγμα, όσα σε άλλες χώρες του εξωτερικού, μετανάστες που έχουν κάποια μόρφωση, μπορούν να καταλάβουν σημαντικές θέσεις στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

Στην Ελλάδα, όμως, βλέπουμε ότι και διαπρεπείς επιστήμονες από την Αλβανία και από αλλού καταλαμβάνουν θέσεις που δεν τους αξίζουν. Έχω διαβάσει για οικονομολόγους που δουλεύουν ως καθαρίστρες. Πιστεύω ότι θα πρέπει αυτό να σταματήσει, δηλαδή να πάψουμε ως Έλληνες να κρίνουμε τον άνθρωπο με βάση την εθνικότητά του και όχι με βάση τη μόρφωσή του.

Στην Ελλάδα μας αρέσει συνήθως να βρίζουμε αυτούς τους ανθρώπους και πιστεύω ότι αυτό ξεκινάει από την παιδεία μας. Χωρίς να θέλω να μειώσω την προσφορά των Ελλήνων του παρελθόντος, θέλω να πω ότι, στα σχολικά βιβλία, ιδίως, βλέπουμε εξάρσεις πατριωτισμού, δηλαδή νιώθουμε συνεχώς μία περηφάνεια και ακούμε πόσο καλοί ήταν οι παλιοί Έλληνες και ξεχνάμε να δούμε τον πολιτισμό των άλλων λαών.

Συγκεκριμένα, θέλω να κάνω μία διαπίστωση από μια συζήτησή μας στο σχολείο για το ρατσισμό όπου άκουσα ότι έφηβοι δεκαπέντε χρονών είναι πολύ φανατισμένοι πάνω σε κάποια θέματα. Ένα από αυτά είναι για το αν θα έπρεπε να χριστούν σχολεία για παιδιά Αλβανών, Πακιστανών ή Φιλιπινέζων. Είδα ότι οι περισσότεροι έλεγαν πως δε θα έπρεπε να γίνει κάτι τέτοιο. Εγώ, όμως, που έχω ζήσει στο εξωτερικό και τα παιδιά που είναι εδώ από το εξωτερικό, φοιτούσαμε σε ελληνικά σχολεία και μαθαίναμε παράλληλα τη γλώσσα της χώρας εκείνης και μπορούσαμε να εντυφλήσουμε και στο δικό μας πολιτισμό. Δεν μπορώ να καταλάβω, γιατί τα Αλβανάκια δεν έχουν αυτό το δικαίωμα στη δική μας χώρα. Δεν νομίζω ότι αυτό θα έκανε κακό στο δικό μας πολιτισμό. Τα έξοδα θα τα κάλυπτε το αλβανικό Υπουργείο Παιδείας.

Επίσης, αν δεν υπήρχαν ελληνόφωνα σχολεία στο εξωτερικό, δεν θα είχαμε αυτά τα παιδιά εδώ μαζί μας. Υπήρχε μια ανάλογη πρόταση στη Σύνοψη Κειμένων, αλλά εκεί έλεγε ότι θα έπρεπε να καταργηθούν τα χωριστά σχολεία. Διαφωνώ στο σημείο αυτό.

Όσον αφορά τις εκκλησίες για τους αλλόθρησκους έχει δημιουργηθεί στη Βουλή θέμα για ένα τζαμί. Διαφωνώ με την άποψη ότι ένα τζαμί είναι άντρο τρομοκρατίας για τους αλλόθρησκους και πιστεύω ότι η ανεξιθρησκία είναι ένα από τα σημαντικότερα δικαιώματα του ανθρώπου. Κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα να λατρεύει το δικό του θεό. Όπως εμείς στο εξωτερικό μπορούσαμε να λατρεύουμε σε τρεις διαφορετικές εκκλησίες το Θεό μας, έτσι και οι μουσουλμάνοι στην Ελλάδα πρέπει να μπορούν να λατρεύουν το θεό τους, όπου αυτοί νομίζουν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Καλλιόπη, φαίνεται ότι είσαι ενημερωμένη γι' αυτά που συμβαίνουν στη Βουλή.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Παπαϊγνατίου Κώστας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΪΓΝΑΤΙΟΥ (Νομός Δράμας):

Αξιοσέβαστε Πρόεδρε, αξιότιμε κύριε της Επιτροπής του προγράμματος, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, υπάρχουν πολλά θέματα τα οποία με απασχολούν και με προβληματίζουν πολύ. Ένα απ' αυτά είναι και η ανεργία και γενικότερα η ανεργία των παραμεθόριων περιοχών.

Κατάγομαι από το Κάτω Νευροκόπι της Δράμας, το ξακουστό Νευροκόπι με τις χαμηλές θερμοκρασίες του χειμώνα. Απόχουμε 40 χιλιόμετρα από την πόλη της Δράμας και μόλις 10 χιλιόμετρα από τα σύνορα της Βουλγαρίας. Η ανεργία που μαστίζει τη Δράμα και γενικότερα την περιοχή μου είναι μεγάλη. Πριν λίγα χρόνια υπήρχαν κάποια εργοστάσια στο Δήμο που απασχολούσαν αρκετά άτομα, κυρίως γυναίκες. Αυτή τη στιγμή οι περισσότερες βιοτεχνίες του Νομού Δράμας βρίσκονται στη Βουλγαρία και εκεί που δούλευαν πριν από λίγα χρόνια 7.000 γυναίκες, αυτή τη στιγμή δε δουλεύουν ούτε 700. Πού είναι τα αναπτυξιακά προγράμματα του κράτους; Δεν θα έπρεπε αυτές οι περιοχές να χαρακτηριστούν παραμεθόριες ζώνες; Να επιδοτηθούν οι βιοτεχνίες και να γυρίσουν πίσω, ώστε να δώσουν ζωή στον τόπο.

Οι γονείς μας προσπαθούν να μας εξοπλίσουν με τις κατάλληλες γνώσεις, στέλνοντάς μας στα φροντιστήρια, ώστε να μπορέσουμε να αντεπεξέλθουμε στην αυριανή κοινωνία. Όμως, με τι κουράγιο και αυτοί; Οι περισσότεροι ασχολούνται με την καλλιέργεια της πατάτας. Και η γεωργία τα τελευταία χρόνια πηγαίνει από το κακό στο χειρότερο. Εισαγωγή εμπορευμάτων από άλλες χώρες, ακριβά φάρμακα και σπόροι.

Βλέπω, επίσης, ότι το φαινόμενο είναι τόσο έντονο που η νεολαία επιλέγει τις στρατιωτικές σχολές ώστε να έχει ένα σίγουρο μέλλον. Και οι νέοι που δεν κατάφεραν να περάσουν σε κάποια σχολή, αυτοί τι θα απογίνουν; Θα μεταναστεύσουν στις μεγάλες πόλεις για να βρουν δουλειά; Και τα χωριά μας θα καταλήξουν να είναι μια κοινωνία γερόντων;

Ακόμη υπάρχει μία ανεξέλεγκτη εισροή λαθρομεταναστών με αποτέλεσμα να υπάρχει μία υπερπληθώρα εργατικών χεριών. Δεν είμαι ρατσιστής, αλλά αυτό το πρόβλημα κατέληξε να είναι μία πληγή για το ελληνικό κράτος. Μία πολύ καλή λύση ήταν η δημιουργία της Αστυνομίας των συνόρων, η οποία εμποδίζει τη λαθραία είσοδο των μεταναστών. Παράλληλα, όμως, έπιασαν δουλειά και πολλά από τα παιδιά των παραμεθόριων περιοχών.

Επίσης, θα πρότεινα να δοθούν περισσότερα μόρια για τους νέους των παραμεθόριων περιοχών στις διάφορες εξετάσεις του ΑΣΕΠ, ειδικά όταν πρόκειται για τοπική δουλειά. Πιστεύω ότι είναι μια καλή λύση για την αντιμετώπιση της ανεργίας.

Εμείς ως νέοι των παραμεθόριων περιοχών, θέλουμε η φωνή μας να ακουστεί μέσα από τη Βουλή των Εφήβων. Να ακουστούν τα τόσα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε

οι νέοι της κάθε πόλης και του κάθε χωριού που ζουν εκεί. Να ακουστούν και από τους Βουλευτές της όποιας κυβέρνησης υπάρχει και όλοι μαζί να προσπαθήσουμε να βρούμε λύσεις. Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα. Είμαστε και εμείς εδώ, οι ακρίτες, οι φύλακες των συνόρων και αξίζουμε λίγη παραπάνω προσοχή.

Γι' αυτό οι λύσεις που μπορούμε να δώσουμε, εκτός απ' αυτές που υπάρχουν, είναι οι εξής: Περισσότερα μόρια για τους νέους των παραμεθόριων περιοχών στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ, ειδικά όταν πρόκειται για τοπική δουλειά. Να ιδρυθούν κέντρα νεότητας με σύνδεση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Να γίνεται σωστή ενημέρωση από καθηγητές σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού. Να μη δίνεται εύκολα πράσινη κάρτα και σε όσους δίνεται, να γίνονται φορολογούμενοι πολίτες. Να ελέγχονται οι μετανάστες που έρχονται για δουλειά, κατόπιν συνεννόησης με την Κυβέρνηση, και τους κατά τόπους εργοδότες, όπως παραδείγματος χάρη στην Ελβετία. Έμαθα πριν λίγο καιρό ότι μια τέτοια ενέργεια είχε γίνει από το Νομό Δράμας με 150 βούλγαρους εργάτες, οι οποίοι θα έλθουν να δουλέψουν στην περιοχή Νευροκοπίου.

Πολλά από τα προβλήματα που ανέφερα, καταλαβαίνω ότι ανήκουν στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου. Πιστεύω, όμως, ότι αυτά τα προβλήματα συνδέονται άμεσα με το πρόβλημα της ανεργίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τον Κώστα για τις προτάσεις του.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ρένεσης Νικόλαος.
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΕΝΕΣΗΣ (Νομός Μεσσηνίας): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι και κυρίες συναδέλφισσες, καλησπέρα σας.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να πω πως χαίρομαι που η νεανική μας παρέα προβληματίζεται, οραματίζεται και αναζητεί λύσεις στα διάφορα προβλήματα που μαστίζουν τον τόπο μας. Δεν γνωρίζω, όμως, κατά πόσον μπορούμε να καλυτερέψουμε και να ωραιοποιήσουμε τη χώρα μας, αν κάθε φορά εστιάζουμε στην απάλυνση, στη θεραπεία ενός προβλήματος και όχι στην πρόληψη αυτού. Επομένως, θεωρώ προτιμότερο, να εντοπίσουμε τους κυριότερους άρρωστους τομείς της κοινωνίας μας, τους τομείς κλειδιά που χαλαίνουν και να τους διορθώσουμε.

Θεωρώ, λοιπόν, την οικογένεια μεγίστης σημασίας θεσμό και καθοριστικό παράγοντα στη διαμόρφωση του ατόμου. Αυτή αποτελεί την πρώτη κοινωνία στην οποία ουσιαστικά εντασσόμαστε και επομένως το υπέρτατο, το εξέχον πρότυπο. Απ' αυτήν παραδειγματιζόμαστε, διδασκόμαστε και μαθαίνουμε. Τα ιδανικά και οι ιδέες που πρεσβεύει γίνονται και δικά μας ιδανικά, δικές μας ιδέες. Η σφυρηλάτηση της προσωπικότητάς μας γίνεται με βάση την οικογένεια και η προβολή ενός κάποιου χαρακτήρα δε διαφέρει κατά πολύ α-

πό το γενικό πλαίσιο αυτής. Διαπιστώνουμε αβίαστα, λοιπόν, πως ο ρόλος του γονέα κάθε άλλο παρά ασήμαντος είναι και πως αναμφισβήτητα ο γονέας φέρει ευθύνη για το πρόσωπο που θα παρουσιάσει ο αυριανός πολίτης, το παιδί του.

Αρα, νομίζω πως είναι κοινώς αποδεκτό, ότι πρέπει να επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον και την προσοχή μας στη διαμόρφωση γονέων ικανών να θεμελιώσουν μία οικογένεια που θα διέπεται από αξίες, ιδανικά, ανώτερα ήθη και αρχές, γονέων με πλήρη επίγνωση των ευθυνών τους και ενδιαφέρον για τη σωστή εξέλιξη των παιδιών τους, των αυριανών θεμελίων της κοινωνίας.

Πώς θα επιτευχθεί, όμως, το παραπάνω; Σίγουρα η παιδεία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των συνειδητοποιημένων γονέων. Ενώ σαφώς την ανθρωπιστική παιδεία, που κύριο στόχο της έχει τον άνθρωπο. Διότι μέσω της ενημέρωσης, της πληροφόρησης, της ανάπτυξης της κριτικής σκέψης και της δημιουργίας μιας γενικότερης στάσης ζωής, η παιδεία όχι μόνον οδηγεί τους γονείς στην αποδοχή και αναγνώριση των ευθυνών τους, αλλά και στο σωστό τρόπο χειρισμού των παιδιών με σκοπό την πνευματική και διανοητική ολοκλήρωση. Ένα τέτοιο άτομο με θέληση ισχυρή, οξυδέρκεια πνεύματος και ανώτερο ήθος δύσκολα θα γίνει χρήσιτος ναρκωτικών, χούλιγκαν, ρατσιστής οποιασδήποτε μορφής και εγκληματίας. Άρα με τον τρόπο αυτό θα έχουμε λύσει τα σημαντικότερα προβλήματα που μαστίζουν τη χώρα μας και σαφώς θα ζούμε σε έναν κόσμο, ίσως πιο ωραίο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε το Νίκο.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κατετανάκη Νικολέτα.

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ (Σαουδική Αραβία):

Ονομάζομαι Κατετανάκη Νικολέτα και έρχομαι από τη Σαουδική Αραβία.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, γιατί αρρωσταίνουμε; Είναι στη φύση του ανθρώπου; Είναι δηλαδή φυσιολογικό; Τι φταίει; Φταίμε εμείς σαν άτομα; Φταίει η κληρονομικότητα; Γεννιόμαστε άρρωστοι και γιατί; Φταίει το περιβάλλον που καταστρέφουμε; Φταίει ο τρόπος ζωής που κάνουμε; Μήπως φταίει και η ανάπτυξη της τεχνολογίας; Μεταλλαγμένες τροφές ακούμε ότι υπάρχουν τελευταία εδώ και εκεί. Μήπως είναι ψυχολογικό το ότι είμαστε άρρωστοι; Μήπως φταίει το ότι δεν αγαπάμε; Ποιος αγαπάει ποιον χωρίς όρους; Ασφαλώς όλα συμβάλλουν και όλα συνηγορούν και όλα έχουν κάποιο μικρό ή μεγάλο ποσοστό συμμετοχής και κόστος στην υγεία μας. Καθημερινά ακούμε υγεία και μόνο υγεία, τίποτα άλλο και κάθε ευχή έχει σαν πρώτο συνθετικό την υγεία. Κατά πόσο αλήθεια συμβάλλει στην ευτυχία μας;

Μεγάλο αγαθό με άλλα λόγια η υγεία. Μεγάλο το πρόβλημα αντιμετώπισης. Μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα ένας άρρωστος κόσμος. Δυσβάστακτος ο πόνος που σε

μεγάλο βαθμό δημιουργεί ασθένεια. Μεγάλη ανάγκη για θεραπεία. Παρακαλάς το Θεό και ξεπουλιέσαι για να γίνεις καλά, ενώ δεν προσέχεις για να μην αρρωστήσεις, για να μη μείνεις ανάπηρος. Όμως, ο χορτάτος δεν πιστεύει τον πεινασμένο. Έτσι και ο υγιής δε συνειδητοποιεί την αρρώστεια του άλλου. Πρέπει να αρρωστήσεις για να πάρεις μέτρα; Πώς θα αντιμετωπίσουμε τα παραπάνω; Πώς μπορεί ο καθένας μας να βοηθήσει;

Όλοι, μα όλοι, μπορούν με τον τρόπο τους, η οικογένεια, το σχολείο, η επιστήμη, το κράτος. Το πρόβλημα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο από μία ομάδα της κοινωνίας, από το ΙΚΑ ή μία κατηγορία επιστημόνων. Είναι γενικό, είναι συλλογικό, είναι μεγάλο.

Η γενιά μας βλέπει την αντιμετώπιση του προβλήματος με μέτρα προληπτικά και κατασταλτικά. Χρειάζεται σωστή αγωγή, αγωγή και εκπαίδευση, αγωγή όλων σε όλο το φάσμα της υγείας. Την έχουμε; Μας λείπει η αγωγή. Δεν είναι εμπορεύσιμο αγαθό η υγεία. Δεν πρέπει να γίνει εμπόρευμα, δηλαδή όποιος δώσει τα πιο πολλά, θα έχει το καλύτερο και το πιο σπάνιο. Η οικογένεια να βοηθήσει, όπου και όσο μπορεί, με τις γνώσεις και την εμπειρία για υγιεινή διαβίωση. Το σχολείο να βοηθήσει με μαθήματα υγιεινής, υποχρεωτικά. Τελείωσα την Α΄ Λυκείου και δε διδάχθηκα, δεν έμαθα τίποτα, περί υγιεινής διαβίωσης. Υπάρχουν αλήθεια υγεινολόγοι καθηγητές; Οι κοινωνικοί φορείς μπορούν να βοηθήσουν για ένα καλύτερο, υγιεινό τρόπο ζωής. Οι δήμοι, οι κοινότητες, οι σύλλογοι και οι οργανώσεις πολιτών, οι εκκλησίες μπορούν να δράσουν. Οι φορείς αυτοί πρέπει και μπορούν να βοηθήσουν με πολλούς τρόπους. Έχουν μεγάλες δυνατότητες. Μπράβο στα άτομα εκείνα που κατά καιρούς προσφέρουν, δωρίζουν και ευεργετούν την υγεία. Ας γίνουμε περισσότεροι!

Το κράτος, κυρίως αυτό, όπως ο καθένας μας το εννοεί, μπορεί να κάνει τα πάντα για την υγεία, μπορεί να κάνει πολλά περισσότερα απ' ό,τι κάνει. Πρέπει να το κάνει. Χρειάζονται χρήματα, το ξέρω, όπως ξέρω ότι μπορεί να τα βρει. Βασικό είναι τα πολλά και καλά νοσοκομεία με καλό και σύγχρονο εξοπλισμό, με καλό και εκπαιδευμένο προσωπικό όλων των βαθμίδων, από τον άριστο γιατρό στην ειδικότητά του μέχρι την καλύτερη καθαρίστρια. Να έχουν, όμως, αγωγή. Να πονάνε τον άρρωστο, να αγαπάνε τον ασθενή, να χαμογελάνε σ' αυτόν, να ψυχολογούν την κατάστασή του, να λένε έναν καλό λόγο, "έλα μωρέ, δεν έχεις τίποτα, μην φοβάσαι, σε λίγο θα είσαι περδίκι". Αν κάτι τέτοιο το πουν με ειλικρίνεια, αν δείξουν αγάπη, ο ασθενής θα γίνει πιο γρήγορα καλά. Ο ασθενής θέλει αγάπη, αγάπη χωρίς όρους.

Τι να κάνουμε τα πολλά και άριστα εξοπλισμένα νοσοκομεία, όταν ο ασθενής βγαίνει από αυτά άρρωστος; Ναι,

πολλές φορές βγαίνει άρρωστος για πολλούς λόγους και πολλές φορές βγαίνει για να πάει στη συνέχεια στο νεκροταφείο. Υπερβολή; Ας το προσέξουμε. Θέλουμε πολλά για την υγεία. Μπορούν να γίνουν πολλά. Μπορούμε να κάνουμε πολλά. Όλοι θέλουμε την υγεία μας. Ας βοηθήσουμε όλοι, μα όλοι. Οποιοδήποτε αποτέλεσμα θετικό ή αρνητικό εξαρτάται από όλους μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βασιλική Βαγενά.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΒΑΓΕΝΑ (Νομός Λαρίσης): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, προέρχομαι από το 11ο Λύκειο Λάρισας.

Θα αναφερθώ στο ρατσισμό. Είναι ένα θέμα κοινότυπο. Δεν θα αναφερθώ σε αιτίες, συνέπειες και σε προτάσεις αντιμετώπισης του. Θα αναφερθώ σε ένα παράδειγμα που έζησα.

Ήταν πέντε η ώρα και είχαμε το μάθημα της Φυσικής. Ο καθηγητής μπήκε μέσα θυμωμένος, άγνωστο για ποιό λόγο, και κάθισε στην έδρα. Ένα παιδί πέταξε μία σαίτα η οποία πήγε στον καθηγητή. Καθόταν δίπλα από ένα παιδί που ήταν αθίγγανος. Είμαι από τη Νέα Σμύρνη της Λάρισας, περιοχή με πολλούς αθίγγανους. Ο αθίγγανος αυτός ήταν πολύ καλός μαθητής, από τους άριστους και αγαπούσε πάρα πολύ το σχολείο. Και εμείς τον αγαπούσαμε και δεν τον ξεχωρίζαμε καθόλου.

Πήγε λοιπόν η σαίτα στον καθηγητή ο οποίος κατηγορήσε τον αθίγγανο και του είπε “βγες, ρε γύφτε, έξω, εσύ φταις για όλα”. Το παιδί βγήκε έξω. Σταματήσαμε όλοι το μάθημα και πετάξαμε κάτω τα βιβλία και τα στυλό. Πήγαμε δίπλα στον αθίγγανο και τον είδαμε να κλαίει με λυγμούς. Ο καθηγητής καθόταν αμήχανος. Το παιδί έλεγε ότι δε θέλει πια να ξαναγυρίσει στο σχολείο, όσο και αν το αγαπά.

Πέστε μου, λοιπόν, ποιός μπορεί να επανορθώσει αυτή την κατάσταση γι’ αυτό το παιδί; Έχει ραγίσει η καρδιά του. Όλοι κλαίγαμε μαζί του. Κανείς μας, όμως, δεν μπορούσε να τον ησυχάσει. Προσπαθούσαμε να τον βοηθήσουμε, να του δώσουμε κάποιες συμβουλές, αλλά δεν έγινε τίποτε. Από τότε αυτό το παιδί δεν ξαναήρθε στο σχολείο. Το μίσησε. Όπως κάνουν οι περισσότεροι αθίγγανοι, εργάστηκε και παντρεύτηκε από πολύ μικρή ηλικία.

Αυτός ο καθηγητής, ύστερα από τις δικές μας προτάσεις στο συμβούλιο, δεν ξαναήρθε στο σχολείο μας. Πήγε σε κάποιο άλλο σχολείο.

Πείτε μου, λοιπόν, ποιός μπορεί να γιατρέψει αυτό το παιδί; Ποιός μπορεί να κάνει να μην ξαναβγούν αυτά τα δάκρυα; Εγώ ήμουν δίπλα του και είχα συγκινηθεί τόσο πολύ, ώστε ακόμα και τώρα που το σκέπτομαι τρέμω. Το παιδί έκλαιγε στο σκαλί και ο καθηγητής προσπαθούσε να του ζητήσει συγγνώμη. Μπορούσε να τον κάνει να ξαναγαπήσει το σχολείο, όπως το αγαπούσε και πριν;

Όπως καταλαβαίνετε, αυτός ο καθηγητής δεν έχει καταλάβει ότι είναι εκπαιδευτικός. Δεν μπορεί να κάνει

τα παιδιά να αγαπήσουν το σχολείο. Έκανε ένα παιδί να μισήσει το σχολείο. Υποτίθεται ότι είναι πνευματικός άνθρωπος, ότι έχει “ανοίξει” το μυαλό του, όπως λέει και η γιαγιά μου. Όμως για μένα αυτός ο άνθρωπος είναι ο πιο αμόρφωτος από όλους. Είναι ανάξιος να ασκήσει το λειτουργημά του.

Ειλικρινά, όταν βλέπω γύρω μου ρατσιστές Έλληνες που λένε “είσαι Αλβανός, δεν αξίζεις κλπ.” θέλω να πω ότι αυτό μερικές φορές με κάνει να ντρέπομαι που είμαι Ελληνίδα. Δεν θέλω ύστερα από αυτό να λέω ότι είμαι Ελληνίδα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Φαντάζομαι ότι το τελευταίο ήταν σχήμα λόγου.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κορκακάκη Νεκταρία.

ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΚΟΡΚΑΚΑΚΗ (Γερμανία): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Βουλευτές, ονομάζομαι Κορκακάκη Νεκταρία και ζω προσωρινά στη Γερμανία.

Θα ήθελα να εκφράσω κάποιες σκέψεις σχετικά με το θέμα των ναρκωτικών. Όπως είναι γνωστό, το πρόβλημα των ναρκωτικών, τα τελευταία χρόνια, έχει οξυνθεί ιδιαίτερα και έχει εξελιχθεί σε μάλιστα της κοινωνίας μας. Φυσικά τα θύματά του είναι κατά κανόνα νέοι. Οι στήλες των εφημερίδων φιλοξενούν καθημερινά περιστατικά θανάτων τέτοιου είδους. Σύμφωνα με έρευνες στον ελλαδικό χώρο κάθε χρόνο διακινούνται δύο τόνοι ηρωίνης. Σήμερα υπάρχουν εξήντα χιλιάδες εξαρτημένοι από την ηρωίνη και ένα εκατομμύριο οκτακόσιες χιλιάδες Έλληνες έχουν δοκιμάσει ναρκωτικά.

Περισσότερα από εκατό δισεκατομμύρια δραχμές είναι ο ετήσιος τζίρος από το εμπόριο της ηρωίνης στη χώρα μας. Ένα γραμμάριο ηρωίνης κοστίζει περίπου τριάντα χιλιάδες δραχμές και ένας χρήστης χρειάζεται για τις εβδομαδιαίες δόσεις του εξήντα πέντε έως εβδομήντα χιλιάδες δραχμές. Πρόσφατη έρευνα στη Βόρειο Ελλάδα έδειξε ότι οι θάνατοι από τα ναρκωτικά έχουν αυξηθεί κατά 127%.

Οι αριθμοί είναι τρομακτικοί, πράγμα που αποδεικνύει ότι τα ναρκωτικά έχουν μπει για τα καλά στη ζωή μας. Νέα παιδιά γεμάτα όνειρα για την ζωή, που πάνω τους η κοινωνία στηρίζει ένα σωρό ελπίδες για ένα καλύτερο αύριο, γίνονται δέσμοι του πάθους τους για τα ναρκωτικά. Δε θέλω να αναφερθώ στα αίτια, τα οποία ωθούν τους νέους στα ναρκωτικά, διότι είναι πλέον γνωστά. Είναι επίσης γνωστό σε όλους ότι οι νέοι που έχουν αρχές και πιστεύουν σε αξίες και ιδανικά, αυτοί για τους οποίους έχει νόημα η ζωή, δε διατρέχουν τον κίνδυνο να παρασυρθούν από τα ναρκωτικά. Το εσωτερικό ψυχικό και πνευματικό τους περιεχόμενο λειτουργεί σαν θώρακας και ασπίδα ασφαλείας που δεν επιτρέπει στα βέλη του μεγάλου εχθρού της νεολαίας να πλήξουν τη ζωή τους.

Ξέρουμε ότι πρόληψη είναι καλύτερη από την θεραπεί-

α. Όμως, για να επιτευχθεί, πρέπει η Πολιτεία να λάβει κάποια μέτρα. Πρώτα πρέπει να υπάρχουν πολύ αυστηρές ποινές, όπως η ισόβια κράτηση για τους εμπόρους. Η ολοκληρωμένη και πλήρης ενημέρωση της νεολαίας για τα ναρκωτικά μέσα στο σχολικό χώρο, θα ήταν ο αποτελεσματικότερος τρόπος. Αυτή η ενημέρωση θα ήταν καλύτερο να γίνεται από εκπαιδευτικούς ενημερωμένους ή ακόμη και από πρώην χρήστες ναρκωτικών.

Επιπλέον, πρέπει να δημιουργηθούν περισσότερα και σωστά οργανωμένα κέντρα απεξάρτησης. Ένας καλός τρόπος είναι η αναδιοργάνωση και ο συνεχής εκσυγχρονισμός του Σώματος Δίωξης Ναρκωτικών και ο εξονυχιστικός έλεγχος στα σύνορα. Τέλος πρέπει να απαγορευθεί η νομιμοποίηση της κυκλοφορίας των δήθεν μαλακών ναρκωτικών, διότι σιγά-σιγά επέρχεται η εξάρτηση και η ανάγκη σκληρότερων από αυτά. Κανείς δεν μπορεί να απαγορεύσει στον ουρανό να βρέξει, αλλά μπορείς να βρεις μία ομπρέλα για να προστατευθείς από τη βροχή.

Γονείς, Σχολείο και Πολιτεία, πρέπει να δώσουν στους νέους μία τέτοια ομπρέλα και να τους οπλίζουν με τη δύναμη της αντίστασης στο κακό. Πρέπει να ενισχύσουν μέσα τους την πίστη και την ελπίδα στο Θεό, την αγάπη στον εαυτό τους και στους γύρω τους. Ο αγώνας είναι τίμιος, και γι' αυτό θα πρέπει να είναι νικηφόρος, όσο είναι ακόμα καιρός.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαριάνθη Σταμαδιάνου.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΣΤΑΜΑΔΙΑΝΟΥ (Νομός Λακωνίας): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, λέγομαι Μαριάνθη Σταμαδιάνου και φοιτώ στο Ενιαίο Λύκειο Μολάων.

Θα ήθελα να εκφράσω τη χαρά μου γιατί βρίσκομαι σήμερα εδώ και να μιλήσω για την επαρχία και για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται. Πραγματικά, είναι αδικία να επικεντρώνεται η προσοχή όλων στην πρωτεύουσα και να επενδύουν μόνο σε αυτήν. Θεωρώ αδιανόητο να υπάρχουν ρατσιστικές τάσεις προς όλα τα παιδιά εκτός Αττικής. Μέχρις ενός ορίου είναι φυσιολογικό να είμαστε ρατσιστές με τους αλλοθρησκούς, με του αλλοεθνείς, με τους έγχρωμους. Όμως, και με τα ίδια μας τα αδέρφια;

Οι προσπάθειες ανάπτυξης και αναζωογόνησης των επαρχιακών περιοχών είναι ελάχιστες, μένουν ανολοκλήρωτες και πολλές φορές δεν είναι ουσιαστικές. Είναι άσχημο επειδή γεννήθηκες σε περιοχές, όπως η Καρδίτσα, η Λάρισα ή η Λακωνία, να είσαι αυτομάτως ακαλλιέργητος, άξεστος και υποδεέστερος έναντι των πολιτισμένων Αθηναίων. Οι ευκαιρίες ζωής, εργασίας και ανάδειξης για τους νέους της επαρχίας είναι μηδαμινές σε σχέση με αυτές που δίνονται στα παιδιά της πρωτεύουσας.

Κατανοώ πως η πρωτεύουσα αντιπροσωπεύει την Ελλάδα σε όλο τον κόσμο και ότι γι' αυτό πρέπει να προσέχουμε και να βελτιώνουμε συνεχώς την εικόνα της.

Όμως, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα. Ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα που αποδεικνύει την περιθωριοποίηση της επαρχίας είναι ο νομός μου και τα πολύ σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει. Σ' αυτά θα αναφερθώ συνοπτικά, δεδομένου ότι δεν γνωρίζω λεπτομέρειες από άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Είναι ανάγκη να ακουστούμε ως νομός, να μας γνωρίσετε, γιατί πιστεύω πως μέχρι τώρα είμαστε άγνωστοι. Αν μέχρι τώρα κάποιος μελετήσει τον τρόπο διοίκησης που ισχύει στη Λακωνία, θα καταλάβει ότι είναι "κράτος εν κράτει". Ακολουθούμε μία δική μας πολιτική. Την αλλαγή των κυβερνήσεων την πληροφορούμαστε -ευτυχώς- από την τηλεόραση. Άλλα σημάδια δεν υπάρχουν. Τα δημόσια έργα είναι ελάχιστα, έως ανύπαρκτα.

Ο Νομός Λακωνίας είναι εντελώς παραγκωνισμένος και στάσιμος πολλές τετραετίες τώρα. Το οδικό δίκτυο είναι άθλιο. Δεν είναι τυχαίο, πως η ονομασία Λακωνία προέρχεται από το ουσιαστικό "λάκωμα". Καθημερινώς γινόμαστε μάρτυρες πολύνεκρων δυστυχημάτων. Δεν ζητούμε να τοποθετηθούν φανάρια, δεν ζητούμε πολυτέλειες, αλλά κατασκευή ασφαλών δρόμων, τοποθέτηση προστατευτικών μπαρών και σήματα στις επικίνδυνες περιοχές, αφού οι δρόμοι μας είναι ο ασφαλέστερος δρόμος για τον κάτω κόσμο.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθώ σ' αυτούς που μας παρουσιάζουν οπισθοδρομικούς, εγωϊστές και αυστηρούς. Είμαστε δέσμιοι προκαταλήψεων, που μας θέλουν σύγχρονους ανθρώπους του Νεάντερταλ, κλεισμένους στο καβούκι μας και με τη θέλησή μας, ενώ πασχίζουμε να δώσουμε το στίγμα μας.

Η Λακωνία είναι ένας ανεκμετάλλευτος και παράλληλα πανέμορφος νομός. Φημίζεται, όσο -πάντα- μπορεί, για το καθαρό της περιβάλλον και έχει αγνά και φυσικά τοπία. Στο νομό μας υπάρχουν πολλά όμορφα μέρη, όπως το γραφικό Γύθειο, γνωστό από τις πολλές τηλεοπτικές σειρές που έχουν γυριστεί, η μαγεία και η επιβλητικότητα, που μόνο στη Μάνη μπορείς να γνωρίσεις, ένας άρρηκτος συνδυασμός. Το μέρος αυτό που από την ρυμοτομία του και μόνο σου προκαλεί δέος και από τους κατοίκους του, που αν και χριστιανοί ορθόδοξοι ακόμα τιμούν τον Ξένιο Δία.

Το χειρότερο από όλα είναι ότι όλο και περισσότεροι νέοι εγκαταλείπουν αυτό το νομό, ο οποίος δεν τους προσφέρει ούτε θέσεις εργασίας, ούτε τρόπους διασκέδασης, ενώ όλα τα παιδιά που έχουν σκοπό να σπουδάσουν εκτός του νομού σπάνια επιστρέφουν.

Εκτός από τις προσωπικές μου εμπειρίες, υπάρχουν και στατιστικές έρευνες που χαρακτηρίζουν το Νομό Λακωνίας ως τον πιο υποβαθμισμένο νομό της Πελοποννήσου, το δεύτερο της Ελλάδας και τον πέμπτο της Ευρώπης. Αυτό δεν νομίζω πως τιμά τη χώρα μας.

Ως εκπρόσωπος των Λακώνων εκθέτω αυτά τα προβλή-

ματα, αναζητώντας την προσοχή και την κατανόησή σας, επειδή πιστεύω ότι πολλοί από εσάς νιώθουν την ίδια αγανάκτηση με μένα. Προσωπικά συμφωνώ με το απόφθεγμα “οι καιροί ου μενεοί”. Και επειδή, πολλοί από εμάς, ίσως, να είμαστε οι αυριανοί πολιτικοί αυτής της χώρας, θα ήθελα να έχετε υπόψη, προβλήματα που δεν συνηθίζεται να προβάλλονται, ενώ δυστυχώς υπάρχουν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΝΕΣΗΣ (Νομός Μεσσηνίας): Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη, μπορώ να πω κάτι;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΝΕΣΗΣ (Νομός Μεσσηνίας): Σε κάποια σημείο η συνάδελφος και φίλη ανέφερε, πως είναι λογικό να είμαστε ρατσιστές με άτομα από ξένες χώρες. Μπορεί να μου εξηγήσει κάποιος, γιατί είναι λογικό;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστώ. Αλλά μπορείτε να κρατήσετε σημειώσεις και μόλις ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος, θα ανοίξουμε διάλογο.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαριάνθη Σταμαδιάνου.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΣΤΑΜΑΔΙΑΝΟΥ (Νομός Λακωνίας): Έχει παρερμηνεύσει το σημείο αυτό. Λέω ότι είναι φυσικό μέχρι ενός ορίου, επειδή είμαστε άνθρωποι και επειδή κάποια στιγμή είναι αυτές οι αδυναμίες μας και μία αδυναμία μας είναι ο ρατσισμός. Αλλά το θεωρώ πιο φυσικό, να είμαστε ρατσιστές με έγχρωμους και με αλλοεθνείς και αλλόθρησκους, παρά να είμαστε με τους συμπατριώτες μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΝΕΣΗΣ (Νομός Μεσσηνίας): Δηλαδή, κάνουμε διακρίσεις μεταξύ των συμπατριωτών μας και ανθρώπων από τις άλλες χώρες; Θεωρούμε δηλαδή τους εαυτούς μας ανώτερα όντα;

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΣΤΑΜΑΔΙΑΝΟΥ (Νομός Λακωνίας): Όχι, δεν θεωρούμε τους εαυτούς μας ανώτερα όντα, αλλά συνήθως τους θεωρούμε και κατώτερους από αλλοεθνείς, αλλόθρησκους κλπ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΝΕΣΗΣ (Νομός Μεσσηνίας): Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΖΑΝΟΣ (Β' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΖΑΝΟΣ (Β' Αθήνας): Νομίζω ότι είναι ρηχό σαν όραμα, το να θεωρεί κανείς ότι είναι φυσικό να είμαστε ρατσιστές με τους ξένους, παρά να είμαστε με τους συμπατριώτες μας.

Στο σημείο αυτό προσέρχεται ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βαλμπόνα Ντούμη.

ΒΑΛΜΠΟΝΑ ΝΤΟΥΜΗ (Υπόλοιπο Αττικής): Θα

μιλήσω για το ρατσισμό, για τον οποίο έχω προσωπική εμπειρία.

Πριν από κάποιο καιρό μας μίλησαν στο σχολείο για τη Βουλή των Εφήβων. Αυτή η ενημέρωση με πήγε δύο χρόνια πίσω, ακριβώς τότε που άρχισε το πρόβλημά μου. Θυμάμαι την άγνωστη μουσική, το άγνωστο άρωμα λουλουδιών που με ζύπνησαν εκείνο το πρωί της άνοιξης, που άνοιξα τα μάτια μου και βρέθηκα σε άγνωστο περιβάλλον. Αγάπησα ό,τι είδα γύρω μου, τους ανθρώπους, το περιβάλλον αυτό και τη γλώσσα που μιλούσαν αυτοί οι άνθρωποι. Αναρωτήθηκα, με αγαπούν άραγε και αυτοί; Κάποιοι με αγάπησαν και ήταν αυτοί που κάποτε αντιμετώπισαν τα ίδια προβλήματα, όταν και αυτοί πήγαν σε ξένες χώρες μακριά από την Ελλάδα. Είναι αυτοί που ξέρουν τί σημαίνει να ζεις σε μια άλλη χώρα. Αυτό, όμως, που με πληγώνει, είστε εσείς, γιατί εκτός από την αγάπη των μεγάλων ανθρώπων που με καταλαβαίνουν, χρειάζομαι και τη δική σας αγάπη, διότι το μέλλον το έχουμε εμείς στα χέρια μας, γιατί μαζί θα αγωνιστούμε για ένα καλύτερο κόσμο, γιατί μαζί θα φέρουμε την ειρήνη και την ευτυχία για να διώξουμε μαζί το ρατσισμό, γιατί τώρα έχουμε τους ίδιους σκοπούς, τα ίδια όνειρα, αγωνιζόμαστε για τα ίδια πράγματα.

Όπως βλέπετε, υπάρχουν πολλά πράγματα που είναι κοινά και που θα έπρεπε να μας ενώνουν στενά εμάς τους έφηβους από όλο τον κόσμο. Και, όμως, συμβαίνει το αντίθετο, όπως συμβαίνει και με μένα. Στην αρχή με πλησιάζετε και με τυφλώνετε με ένα ψεύτικο χαμόγελο και ύστερα με πληγώνετε με την ειρωνεία σας. Γιατί συμβαίνει αυτό; Μήπως δεν σας αρέσει η συμπεριφορά μου; Μήπως δεν σας αρέσει η εμφάνισή μου; Ή μήπως δεν σας αρέσει που είμαι από την Αλβανία; Εάν συμβαίνει αυτό το τελευταίο, τότε αυτό που βλέπω στα μάτια σας, δεν είναι απλά ειρωνεία, αλλά ρατσισμός.

Δεν ήξερα τί είναι στην ουσία ο ρατσισμός και πόσο μπορεί να υποφέρει κάποιος από αυτόν, ούτε τώρα ξέρω να αναλύω τί είναι ο ρατσισμός. Αλλά, τουλάχιστον, ξέρω ότι αυτό που ζω τώρα είναι ρατσισμός. Εσείς φιλαράκια με κάνατε να το νιώθω βαθιά στην ψυχή μου. Τονίζω ότι ο ρατσισμός είναι μία πληγή για μένα όχι, όμως, καταστροφή. Αν αυτή η γλώσσα που μιλάμε τώρα, αν αυτή η χώρα που βρισκόμαστε και αν όλα όσα είναι γύρω μας, δεν μας ανήκουν, μας ανήκει κάτι άλλο εδώ που είναι κοινό για όλους και που πρέπει να υπάρχει παντού. Είναι αυτό το κάτι πολύ ακριβό, το ωραιότερο δώρο που μας χάρισε ο Θεός, που μας ενώνει και μας κάνει ίσους, είναι η αγάπη, λοιπόν, που πρέπει να την έχουμε πάντα μαζί μας.

Εγώ ήρθα εδώ με αγάπη και όνειρα ότι θα ζήσω ωραιότερες μέρες, ότι θα με αγαπούν το ίδιο, ότι θα έχω πιο ασφαλές μέλλον, ότι θα βρω ένα καλύτερο κόσμο, ότι εκεί που πάω ο ήλιος ζεσταίνει καλύτερα. Τίποτα, μάταιες ελπίδες. Η

ειρωνεία και ο ρατσισμός έχουν γίνει σκιά μου. Όπου βρω ζεστασιά, ζεσταίνεται λίγο η καρδιά μου, αλλά αμέσως παγώνει με τη φράση “δεν φταίω που εσύ γεννήθηκες σε άλλη χώρα”. Σωπαίνω εγώ και όσοι πονούν σαν εμένα. Κάνουμε υπομονή, μα είμαστε τόσο άνθρωποι που κρατάμε τον ίδιο πόνο στην καρδιά. Δεν θα ήταν καλύτερα να πούμε όλα αυτά που κρατάμε μέσα μας και που μας καίνε την καρδιά, για να τα ακούσουν όλοι, να τα ακούσουν αυτοί που, ειρωνευόμενοι εμάς, κάνουν τους φίλους τους να γελούν και να διασκεδάζουν, ενώ σε εμάς χαρίζουν ξανά τον πόνο; Το να εκφράζουμε αυτό που νοιώθουμε μέσα μας, δεν είναι καλό μόνο για μας, αλλά και για σας τους ίδιους. Αν κάποτε θα πάτε σε μία άλλη χώρα, είναι πιθανόν να σας συμβεί το ίδιο, γιατί ο ρατσισμός δεν υπάρχει μόνο στην Ελλάδα, αλλά σε όλο τον κόσμο. Ακούγοντας λοιπόν τα δικά μας αισθήματα, ίσως να υπάρχει λύση για όλους. Τέτοιος είναι ο κόσμος και δεν μπορούμε σε μία μέρα να τον κάνουμε έτσι όπως πρέπει και όπως τον ονειρευόμαστε. Όμως, σίγουρα κάτι θα αλλάξει, αν απορρίψουμε την προκατάληψη, αν απορρίψουμε την απόρριψη την ίδια, που κάποιοι νιώθουν για μας, πριν μπουν στον κόπο να μας γνωρίσουν, αν αγαπάμε ο ένας τον άλλο λίγο περισσότερο, χωρίς να αναλύουμε την εμφάνιση, το χρώμα του δέρματος, από πού είναι και πόσο πλούσιος ή φτωχός είναι. Όμως, επειδή είμαι μαθήτρια σε ελληνικό σχολείο, ίσως θα μπορούσαμε και με τη βοήθεια ειδικών προγραμμάτων και μαθημάτων να ξεπεράσουμε αυτό το πρόβλημα και να μάθουμε να ζούμε όλοι μαζί και να σέβεται ο ένας τον άλλο.

Κλείνοντας σας θυμίζω ότι εγώ είμαι ένας άνθρωπος σαν και εσάς. Μπορεί να έχω χάσει τα πάντα, αλλά δεν ζητώ χρήματα από σας, έστω και αν χρειάζομαι βοήθεια. Όμως, σας ζητώ να κρατήσετε ανοιχτή την καρδιά σας και να μου χαρίσετε ένα αληθινό χαμόγελο.

Ίσως να μην φαίνεται αρκετό, αλλά για μένα μπορεί να σημαίνει τα πάντα. Ίσως και αυτή να είναι η λύση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τη Βαλμπόνα.

Τον λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ελευθέριος Γαζής.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΑΖΗΣ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής των Κοινωνικών Υποθέσεων, αγαπητές κυρίες και αγαπητοί κύριοι Έφηβοι Βουλευτές, βιώνουμε σε μία σύγχρονη εποχή, η οποία έχει σημειώσει ιδιαίτερες προόδους στον τομέα της πολιτικής, της οικονομίας και του πολιτισμού. Στον κοινωνικό τομέα όμως;

Κάνοντας λοιπόν μία αναδρομή στο παρελθόν, θα διαπιστώσουμε ότι η κοινωνία μας πλημμυρίζει από σπάνια ιδανικά, ιδεώδη, ιδέες, αξίες, πνευματικά και ψυχικά δημιουργήματα. Μήπως, όμως, με την πάροδο του χρόνου, όλα αυτά τα επιτεύγματα ανατρέπονται;

Ας μην λησμονούμε ότι όλα τα κατορθώματα, τα φώτα της δικαιοσύνης, της αρετής και της αλήθειας του

ελληνικού έθνους, τα οφείλουμε τόσο στην ηθική ακεραιότητα, όσο και στον αδαμάντινο χαρακτήρα των προγόνων μας, των Ελλήνων προγόνων μας. Έδωσαν ό,τι πολυτιμότερο είχαν, την ίδια τους τη ζωή, προκειμένου να απελευθερωθεί το ελληνικό έθνος, το οποίο έκανε αισθητή την παρουσία του με την πνευματική ενότητα των μελών του. Οι άνθρωποι αυτοί αγωνίστηκαν δίκαια, πολέμησαν γενναία και θυσιάστηκαν για την πατρίδα τους, την λατρευτή μας πατρίδα.

Στην ελληνική σημαία αντικατοπτρίζεται με περηφάνια και αξιοπρέπεια η ελευθερία, η δικαιοσύνη, η αγνότητα, η θρησκευτική ευλάβεια και η ευσέβεια. Εξίσου σημαντική είναι η ηθική αδιαφορία και η εντιμότητά τους.

Όμως, στην κοινωνία μας, η οποία αποκαλείται αναπτυσσόμενη υλικά -και μόνο υλικά τονίζω- παρατηρείται μία αξιοπρόσεκτη αντίφαση, η οποία έχει πάρει πραγματικά επικίνδυνες διαστάσεις. Από τη μία γινόμαστε όλοι μάρτυρες του αλματώδους εκσυγχρονισμού του τόπου μας και από την άλλη έχουμε τη δημιουργία μίας αναπαραγόμενης μάστιγας, που είναι η πνευματική και ψυχική απομόνωση και αποξένωση.

Αναγνωρίζουμε όλοι μας πως τα υλικά δημιουργήματα είναι πραγματικά επιτεύγματα. Μα, δεν παραλείπουμε να προσθέσουμε ότι τα κρυφά χαρίσματα, το ήθος του ατόμου, τα δίκαια του ανθρώπου εκφυλίζονται μέρα με την μέρα. Και αυτός ο πνευματικός θάνατος υλοποιείται καθημερινά, χωρίς τη συνοδεία συναισθημάτων. Συναισθηματική φόρτιση δεν υπάρχει, αλλά αγανάκτηση, πόνος ψυχής, οργή, θλίψη και πάθος ενάντια σε όλα εκείνα τα φθοροποιά και κακοποιά στοιχεία, εξαιτίας των οποίων διακυβεύεται ως και η ανθρώπινη οντότητα. Τα συναισθήματα δεν υπάρχουν πια, εξέλπταν. Όλοι μαζί συνολικά συνειδητοποιούμε ότι την περίοδο ακμής της ευγένειας των αισθημάτων και της ψυχικής καλλιέργειας διαδέχθηκε η οδυνηρή και τραγική παρακμή. Δημιουργήθηκαν δυσμενείς συνθήκες επιβίωσης, πνευματικής, ψυχικής, αλλά και ηθικής επιβίωσης, μέσα στα πλαίσια μίας πραγματικά επικίνδυνης ψυχοσύνθεσης, όπου κυριαρχεί η βία, η απαισιοδοξία, το έγκλημα και γενικότερα όλα αυτά τα αχαλιναγώγητα ένστικτα.

Ο συνδυασμός αυτών των παραγόντων οδηγεί στην αλματώδη ανάπτυξη μοιραίων εμποδίων, τα οποία ορθώνονται διαρκώς στις βλέψεις, στα οράματα και στις ελπίδες των νέων, στις δικές μας ελπίδες. Θεμελιώνονται συνεχώς αντίξοες συνθήκες για τους νέους κάθε εποχής, με αποτέλεσμα να δίνεται σε εμάς τους νέους η τραγική δυνατότητα της φυγής και απομάκρυνσης από το δημόσιο βίο και τα κοινά.

Με περηφάνια, όμως εμείς οι νέοι, η μοναδική ζωνή πνευματική ηλιαχτίδα εκφράζουμε με ποικίλους τρόπους τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε και καλούμαστε να ξεπερά-

σουμε, έχοντας βέβαια σαν γνώμονα το σωστό, το λογικό και το ορθό. Είμαστε ζωντανοί. Από εμάς τους νέους εξαρτάται η πορεία ολόκληρης της ανθρωπότητας. Και αυτή είναι η αληθινή πραγματικότητα. Είμαστε και αισθανόμαστε περήφανοι, που το μέλλον αυτού του τόπου ανήκει σε εμάς, τους μελλοντικούς κυρίαρχους.

Φανταζόμαστε και θέλουμε να φανταζόμαστε τον τόπο μας, το κοινωνικό μας κατάλυμα απαλλαγμένο από όλα εκείνα τα δεινά, τις δυσμενείς συνθήκες και τα εμπόδια που ορθώνονται διαρκώς μαζί με τις ραδιουργίες και τις δολοπλοκίες στην περαιτέρω πρόοδο του πολιτισμού, του έθνους μας, τόσο στην πολιτική, όσο και στην ηθική.

Η πατρίδα μας σπαράσσεται σε τρομακτικό βαθμό, εξαιτίας της αδιαφορίας μας, για την πνευματική και κοινωνική πρόνοια. Οραματιζόμαστε ένα κόσμο, μέσα στον οποίο η ψυχή και το πνεύμα του κάθε ανθρώπου, ακόμα και της κατώτερης κοινωνικής και οικονομικής βαθμίδας, θα μπορούν να έρχονται σε τέλεια κοινωνία με την γαλήνη και την πραότητα.

Πρέπει να ανακαλύψουμε ένα γνήσιο και αληθινό ησυχαστήριο, με απώτερο σκοπό να μπορούμε να μονάσουμε μέσα σε αυτό στις δύσκολες στιγμές της ζωής μας. Και αυτό φυσικά το αγνό ησυχαστήριο είναι το βάθος της ψυχής μας. Όμως, ακόμη και αυτό το ιερό αγαθό έχει μολυνθεί από τα εχθρικά στοιχεία, τα οποία αντιστρατεύονται τη δύναμη του καλού.

Όνειρό μου, όνειρό μας είναι να δημιουργηθεί και να θεμελιωθεί ένα κοινωνικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο η πρόνοια και η μέριμνα της πολιτείας για το πνεύμα και τη ψυχή μας θα μεγιστοποιήσει την παρουσία της.

Εμείς οι νέοι θα δώσουμε μία συμβουλή, που πιστεύουμε ότι θα αποβεί χρήσιμη. Η οικογένεια των ανθρώπων, η ανθρώπινη φύση πρέπει και επιβάλλεται να ζει απαλλαγμένη από τη ραθυμία, που μας καλεί σε απραξία και παραίτηση από τον αγώνα του καλού.

Σοβαρό εμπόδιο στην προσπάθεια για την αποκατάσταση της ψυχής και του πνεύματος ορθώνεται ο ατομισμός, η εξάλειψη του οποίου θα φέρει την αληθινή σωτηρία στον κόσμο. Για το μέλλον που όλοι ονειρευόμαστε αληθινά, μία είναι η λύση, συλλογική δράση με τη συνοδεία της αγωνιστικής επιμονής και υπομονής για την πραγματοποίηση και την ενσάρκωση του καλού, του δημιουργικού και του αποτελεσματικού στη θέληση του ανθρώπου.

Έτσι, λοιπόν, εμείς, ως άξιοι απόγονοι των ηθικών Ελλήνων προγόνων μας, θα αγωνιστούμε για την προάσπιση της αυθεντίας και της ελευθερίας του πνεύματος. Και σας καλώ όλους εσάς να πραγματοποιήσουμε ομαδικά έναν έντιμο και ιδεολογικό αγώνα κατά της ψυχικής διαφθοράς και ανηθικότητας, έναν αγώνα δίκαιο, αληθή και ελπιδοφόρο.

Οι πνευματικές αρετές, τα ζωτικά μας προνόμια, η

ζωντάνια και η ενεργητικότητά μας είναι ένα γεγονός μοναδικό και ανεκτίμητο. Νομίζετε ότι οι παράγοντες αυτοί είναι τυχαίοι; Λάθος, είναι απαραίτητοι για έναν πολιτισμό. Πρέπει να τους αξιοποιούμε κατάλληλα, έτσι ώστε να πετύχουμε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, δηλαδή την ψυχική και πνευματική ανεξαρτησία, που ζητά επίμονα ο ελεύθερος πολίτης.

Η προσπάθεια και η βούλησή μας είναι ό,τι σημαντικότερο και πολυτιμότερο στην ομαλή και σταθερή εξέλιξη του κοινωνικού και πολιτικού βίου. Αγαπάμε και επιδιώκουμε την ορθότητα, την ειλικρίνεια και την αμεροληψία, όχι τη ραδιουργία και τη σκοτεινή δολοπλοκία.

Η παρουσία μας στον ενεργό βίο δεν θα σβήσει ποτέ, γιατί όσες γενεές και αν περάσουν από τον τόπο μας και ολόκληρη την πανανθρώπινη πολιτική και εκκλησιαστική κοινότητα, θα είναι πάντα δραστήριες, ζωντανές και αποτελεσματικές σαν και εμάς. Η φύση μας, η δική μας φύση δεν αλλάζει.

Ζήτω οι νέοι, ζήτω οι ιδέες, οι σκέψεις και οι αντιλήψεις μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τον Ελευθέριο. Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Δημήτριος Τζαμτζής, που θέλει να κάνει κάποια παρατήρηση.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ (Νομός Μαγνησίας): Αν μου επιτρέπετε, θα ήθελα να κάνω μία πρόταση για τη διαδικασία διεξαγωγής της συζήτησης. Όταν κάποιος έχει να κάνει αντιπρόταση και τη θεωρεί αρκετά σημαντική - και έχει δηλαδή ένα ισχυρό επιχειρήμα- να το εκφράζει αμέσως μετά το τέλος του λόγου του εκφωνητή, διότι πιστεύω ότι είναι πιο δημοκρατικό και ανταποκρίνεται καλύτερα στο ύφος αυτής της Αίθουσας και αυτού του κτιρίου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αν έτσι επιλέξετε, εσείς ψηφίζετε και έτσι θα το κάνουμε.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Παπαϊγνατίου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΙΓΝΑΤΙΟΥ (Νομός Δράμας): Συμφωνώ, με αυτό που είπε, αλλά επειδή αρκετά παιδιά έχουν πάρει το λόγο, σίγουρα θα ήθελαν αρκετά παιδιά να εκφράσουν τις απορίες τους. Δεν θα ήταν καλύτερα να γινόταν αυτό από την προηγούμενη συνεδρίαση;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Μπορούμε να το εφαρμόσουμε από εδώ και πέρα, ή αν θέλετε, μπορεί να ολοκληρωθεί ο κύκλος των πρωτολογιών και στο δεύτερο κύκλο να έχουμε τη δυνατότητα πιο ελαστικά να γίνεται και ο διάλογος και οι προτάσεις και οι αντιπροτάσεις.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χρυσούλα Παναγιωτάκη.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ (Β' Αθήνας): Νομίζω ότι θα ήταν καλύτερα να εφαρμοστεί από εδώ και πέρα και στο δεύτερο κύκλο να γίνει κανονικά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ειρήνη Λιλάκου.

ΕΙΡΗΝΗ ΛΙΛΑΚΟΥ (Β΄ Αθήνας): Ονομάζομαι Λιλάκου Ειρήνη και φοιτώ στο Α΄ Ενιαίο Λύκειο της Γλυφάδας. Πρώτα απ' όλα, θα ήθελα να εκφράσω τη μεγάλη χαρά μου, που μου δόθηκε η ευκαιρία να μιλήσω για όλα αυτά που με προβληματίζουν.

Θέλω, λοιπόν, να σας μιλήσω για τον ανθρωπισμό στην εποχή μας. Βρισκόμαστε στο 2000. Οι παλαιότεροι φαντάζονταν ότι αυτή τη χρονιά θα γίνει κάτι εντυπωσιακό, αφού όλα θα έχουν αλλάξει. Όλοι εμείς υποδεχτήκαμε το νέο αιώνα με χαρά και ελπίδες για ένα καλύτερο μέλλον.

Στέκομαι, λοιπόν, και εγώ εδώ και περιμένω, παρατηρώντας ότι ενώ τίποτα δεν είναι όπως παλιά, συγχρόνως τίποτα δεν έχει αλλάξει. Και αυτό γιατί βλέπω ότι ζούμε σε εποχή εκσυγχρονισμού, ανάπτυξης σε τομείς τεχνολογίας, οικονομίας και επιστημών.

Παρ' όλα αυτά, η στάση του ανθρώπου της εποχής μας απέναντι στα διάφορα κοινωνικά προβλήματα παραμένει η ίδια. Ακόμα και τώρα, στο κατώφλι του νέου αιώνα, φαινόμενα κοινωνικής απομόνωσης κάνουν καθημερινά αισθητή την παρουσία τους. Άστεγοι, τσιγγάνοι, παιδιά με ειδικές ανάγκες και ειδικές δυνατότητες, φορείς του AIDS, ναρκομανείς, φυλακισμένοι είναι άνθρωποι απλοί, που αντιμετωπίζουν καθημερινά την αδιαφορία και την εγκατάλειψη από εμάς τους ίδιους.

Γι' αυτό και πιστεύω ότι πριν αρχίσουμε να κρίνουμε τους άλλους για το τι κάνουν, θα πρέπει πρώτα να κρίνουμε τους εαυτούς μας, θέτοντας κάποια βασικά ερωτήματα: Πώς, λοιπόν, εμείς οι νέοι αντιμετωπίζουμε τα κοινωνικά προβλήματα, που μας περιβάλλουν; Μήπως πολλοί από εμάς γυρίζουμε την πλάτη μας σε κάθε κάλεσμα για βοήθεια; Γιατί όμως;

Ίσως, επειδή κάποιοι μας αναγκάζουν να σκεφτούμε πως όσο και αν όλοι υποδεχόμαστε τη νέα χιλιετία με χαρά και αλόγιστη πολυτέλεια, η ζωή για κάποιους συνεχίζει να έχει το ίδιο σκληρό πρόσωπο. Γι' αυτό, κυρίως, εμείς οι νέοι μπορούμε και πρέπει να πιστέψουμε στον αγώνα για τη δημιουργία ενός σύγχρονου πνευματικού πολιτισμού, που να στοχεύει στη λύση των κοινωνικών προβλημάτων και να αποδειξουμε σε κάποιους που δεν έχουν το απαιτούμενο αίσθημα ευθύνης, ότι σε αυτόν τον κόσμο πρέπει κάτι επιτέλους να γίνει.

Πρέπει, λοιπόν, να αρχίσουμε από τον εαυτό μας καθημερινά στη ζωή μας, με πράξεις και όχι με λόγια, να αποδειξουμε ότι ο κόσμος μπορεί να αλλάξει μέσα από την προσφορά μας και το αποτελεσματικό ενδιαφέρον μας για τα περιθωριοποιημένα άτομα.

Όμως, αυτό δεν αρκεί. Παράλληλα το κράτος πρόνοιας οφείλει να δείξει ένα περισσότερο ανθρώπινο

πρόσωπο. Πρέπει, λοιπόν, αυτοί που κυβερνούν τη χώρα και συνεδριάζουν στα γραφεία τους, να θέσουν ως πρώτο θέμα των συζητήσεών τους το πρόβλημα της κοινωνικής απομόνωσης και όχι να στέκονται παθητικά με ελλιπές ενδιαφέρον απέναντι σε αυτό.

Καθώς παρακολουθώ τα γεγονότα της επικαιρότητας, παρατηρώ τη διεξαγωγή μεγάλων, πολυδάπανων έργων, που θα κάνουν τη ζωή μας καλύτερη. Τη ζωή αυτών των ανθρώπων ποιος και με ποιον τρόπο θα την κάνει επιτέλους καλύτερη;

Έτσι πιστεύω πως, πρώτα απ' όλα, θα πρέπει οι αρμόδιοι να φροντίσουν να δημιουργηθούν ειδικοί κρατικοί ξενώνες, όπου θα μένουν όλοι οι άστεγοι.

Δεύτερον, η αστυνομία θα πρέπει να αναλάβει πιο ενεργό δράση για τη σύλληψη των εμπόρων ναρκωτικών, ενώ παράλληλα θα πρέπει να γίνουν πιο αυστηροί οι νόμοι και οι ποινές γι' αυτό το ζήτημα. Επιπλέον, είναι απαραίτητη η χρηματοδότηση ομάδων, που θα φροντίζουν για την απεξάρτηση των ναρκομανών.

Στον τομέα της υγείας τα νοσοκομεία θα πρέπει να αποκτήσουν ένα περισσότερο ανθρώπινο πρόσωπο, ενώ παράλληλα πρέπει να δημιουργηθούν περισσότερα ερευνητικά κέντρα, που θα βοηθήσουν τις προσπάθειες των επιστημόνων για τη θεραπεία ανίατων ασθενειών.

Όσον αφορά στο θέμα των τσιγγάνων, προτείνω να γίνουν έργα, που θα κάνουν τους καταυλισμούς τους πιο αξιοπρεπείς, ενώ συγχρόνως μέσα από ιατρική βοήθεια και παροχή αγαθών πρώτης ανάγκης να βοηθηθούν, ώστε να μην τους βλέπουμε πια σαν πολίτες δεύτερης κατηγορίας.

Παράλληλα, πιστεύω, ότι πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για τη λύση του κοινωνικού προβλήματος, που έχει δημιουργηθεί εξαιτίας των αλλοδαπών προσφύγων. Κατά τη γνώμη μου, θα πρέπει να τους δεχόμαστε -με νόμιμο τρόπο βέβαια- προσπαθώντας παράλληλα να εξασφαλίσουμε την προσωπική μας ασφάλεια.

Έτσι, λοιπόν, εμείς θα πρέπει να περιορίσουμε τις εθνικιστικές μας τάσεις και να βλέπουμε καλοπροαίρετα κάθε πρόσφυγα, που έρχεται στη χώρα μας με οράματα και ελπίδες για ένα καλύτερο μέλλον. Από την πλευρά τους οι αλλοδαποί θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν πως έχουν και υποχρεώσεις στη χώρα που διαμένουν. Φτάνει, λοιπόν, να προσπαθήσουμε να διατηρήσουμε τις ισορροπίες μέσα από διαδικασίες που προϋποθέτουν την εξαφάνιση του αμοιβαίου φόβου και της καχυποψίας μας.

Στη συνέχεια, όσον αφορά στα παιδιά με ειδικές ανάγκες και ειδικές δυνατότητες, προτείνω να χορηγούνται πιο αξιοπρεπή επιδόματα από το κράτος σε κάθε παιδί που γεννιέται με νοητική καθυστέρηση ή κάποιο σοβαρό σωματικό πρόβλημα.

Έλος θα ήθελα να προσθέσω ότι είναι άμεση ανάγκη να

βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης μέσα στις φυλακές. Είναι απαραίτητη η δημιουργία περισσότερων οικημάτων, που θα στεγάσουν τους κρατούμενους. Παράλληλα, τονίζω ότι θα πρέπει το σωφρονιστικό σύστημα να βελτιωθεί έτσι, ώστε μέσα από ψυχολογική υποστήριξη των κρατουμένων να πετύχουμε τη βελτίωση της προσωπικότητάς τους και την επανένταξή τους στην κοινωνία. Έτσι, οι φυλακές θα πρέπει να πάψουν να αποτελούν χώρο συνάθροισης περιθωριοποιημένων ατόμων, και να αποτελέσουν χώρο μέσα στον οποίο θα φροντίζουμε για την επανένταξη κάποιων στην κοινωνία, που είναι θύματα της ελαττωματικής κοινωνίας, που εμείς οι ίδιοι δημιουργούμε.

Τελειώνοντας, θέλω να πω ότι ξεχνώ τις καταστροφές του παρελθόντος και κοιτάζω μπροστά με αισιοδοξία, προσδοκώντας από το νέο αιώνα να φέρει λιγότερο πόνο στην ανθρώπινη φυλή.

Ξέρω, πως αυτά που λέω, ακούγονται σε κάποιους αρκετά ουτοπικά και ανέφικτα για την εποχή μας. Κατά τη γνώμη μου, τίποτα δεν μπορεί να θεωρηθεί ανέφικτο, εκτός από το να καταφέρουμε να ζήσουμε σε αυτόν τον κόσμο αιώνα. Ας σταματήσουμε, λοιπόν, να θεοποιούμε το χρήμα και την ύλη και να ζούμε σαν να είμαστε αιώνιοι και ας αγωνιστούμε, για να κάνουμε εφικτή τη δημιουργία μιας υγιούς κοινωνίας, που θα στηρίζεται σε υψηλές αξίες και ιδανικά.

Άλλωστε, ζει τόσο λίγο ο κάθε άνθρωπος πάνω στη γη, που είναι κρίμα να μην περάσει αυτά τα χρόνια με όσο γίνεται περισσότερη καλοσύνη, αγάπη, γαλήνη και ευτυχία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την Ειρήνη.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βικτωρία Κατραβά.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΚΑΤΡΑΒΑ (Α΄ Αθήνας): Θα ήθελα να κάνω μία γενική παρατήρηση: Κάποιες προτάσεις που ακούγονται, όπως παραδείγματος χάρι το να γίνουν οι νόμοι πιο αυστηροί, δυστυχώς λόγω του ότι τα φαινόμενα και τα διάφορα κοινωνικά προβλήματα είναι αλληλένδετα, δε θα μπορέσουν να αποδώσουν, εάν δεν εξαλειφθούν άλλα φαινόμενα, όπως είναι η εξαγορά της δικαιοσύνης και άλλες παρόμοιες καταστάσεις.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Γεροδήμου.

ΜΑΡΙΑ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ (Νομός Πιερίας): Θα ήθελα να απευθυνθώ σε σας, κύριε Πρόεδρε.

Εφ' όσον από την αρχή είπατε, ότι θα πρέπει να τηρήσουμε τη διαδικασία, δεν είναι σωστό να σεβαστούμε και το χρόνο; Στην περσινή σύνοδο είχε γίνει αρκετός λόγος για το περίφημο καμπανάκι, με το οποίο μερικά παιδιά εκνευρίζονταν κιόλας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Διαπιστώσατε παραβίαση του χρόνου;

ΜΑΡΙΑ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ (Νομός Πιερίας): Ναι, μερικά παιδιά έχουν ξεφύγει από το χρόνο τους. Θα ήταν καλό να επισημαίνεται στον πίνακα η διάρκεια του χρόνου, για να ξέρουμε κι εμείς πού είμαστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εν πάση περιπτώσει, γενικά είστε μέσα στο χρόνο. Υπάρχει και κάποια ανοχή στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, όπως και στις άλλες επιτροπές, αλλά διαπιστώνω ότι άλλος χρησιμοποιεί όλο το χρόνο, ενώ άλλος όχι. Νομίζω, όμως, ότι πάμε καλά.

Σε αυτό το σημείο γίνεται διάλειμμα δέκα λεπτών (Μετά τη διακοπή)

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ελευθέριος Γαζής.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΑΖΗΣ (Β΄ Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, στην Ολομέλεια θα μιλήσουν όσοι κληρωθούν και στην κλήρωση θα συμμετέχουν όσοι θέλουν να μιλήσουν στην Ολομέλεια την Τρίτη δηλαδή πέντε Έφηβοι Βουλευτές και υποχρεωτικά ένας, ο εισηγητής.

Πιστεύω πως το γεγονός αυτό είναι λίγο αντιδημοκρατικό, γιατί ζούμε σε έναν πολιτισμό, ο οποίος έχει κατά βάση δημοκρατικό πολίτευμα. Ανέκαθεν υπήρχε δημοκρατία από την αρχαία Ελλάδα. Πιστεύω πως αυτή η πρόταση που κάνω τώρα μπορεί να είναι χρονοβόρα, αλλά τη θεωρώ λίγο άδικη. Κατά τη γνώμη μου πιστεύω πως πρέπει όλοι να μιλήσουν στην Ολομέλεια. Έτσι, τους δίδεται η ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους και να ακουστούν σε όλο τον ελληνικό λαό.

Θέλω, λοιπόν, να προτείνω, και αν συμφωνείτε μαζί μου, να προτείνετε και σεις, αν γίνεται, στην Ολομέλεια να πάρουν μέρος ελεύθερα όλοι, όσοι θέλουν να μιλήσουν και να μη γίνει η διαδικασία της κλήρωσης, γιατί το θεωρούμε αντιδημοκρατικό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής Καλλιόπη Τζιώτη έχει το λόγο.

ΤΖΙΩΤΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ (Νομός Ιωαννίνων): Πιστεύω πως έτσι όπως λειτουργεί μέχρι τώρα το σύστημα, ταιριάζει καλύτερα σε όλους γιατί δεν υπάρχει χρόνος για περισσότερους ομιλητές. Και εγώ πιστεύω, ότι θα έπρεπε, ίσως, να ήταν λίγο περισσότεροι οι ομιλητές, αλλά όχι όλοι. Άλλωστε γι' αυτό κάνουμε εμείς αυτή τη συζήτηση εδώ, για να μπορέσουν να ακουστούν οι απόψεις όλων μας, ώστε τα πέντε αυτά άτομα που θα μιλήσουν έπειτα στην Ολομέλεια να έχουν ακούσει τις απόψεις όλων και να μπορέσουν να μιλήσουν ως εκπρόσωποι όλης της επιτροπής και όχι ως εκπρόσωποι μόνο του εαυτού τους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εξάλλου θα γίνει και η καταγραφή των προτάσεων που διατυπώνετε κατά την ομιλία σας και δεν περιέχονται στη Σύνοψη Κειμένων και όταν ολοκληρώσουμε τη διαδικασία αυτής της επιτροπής θα παρουσιαστούν στην Ολομέλεια. Ο χρόνος της συζήτησης στην Ολομέλεια είναι περιορισμένος, και σα-

φέστατα δεν μπορούν να μιλήσουν όλοι. Εν πάση περιπτώσει βελτιωτικές προτάσεις ακούγονται, καταγράφονται, γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας, εδώ είναι και ο κ. Κατσούλης μέλος της Επιτροπής του προγράμματος, και νομίζω ότι σιγά σιγά θα υπάρξει βελτίωση και στο θέμα αυτό.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΑΖΗΣ (Β' Αθήνας): Έχετε δίκιο.

Το πιστεύω αυτό που λέτε και πιστεύω πως η πρότασή μου είναι αρκετά χρονοβόρα. Αλλά θέλω απλά να έχουν όλοι ίσες ευκαιρίες και ίσα δικαιώματα στο να εκφράσουν τις απόψεις τους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Θωμάς Γκίνη.

ΘΩΜΑΣ ΓΚΙΝΗΣ (Α' Πειραιά): Θα ήθελα να πω ότι, αν μιλήσουμε όλοι στην Ολομέλεια θα βγούμε εκτός πραγματικότητας χρονικής τουλάχιστον. Απλώς αν μπορούσε να αλλάξει η διαδικασία, για τα πέντε άτομα που μιλάνε στην Ολομέλεια, να γίνεται με ψηφοφορία και όχι με κλήρωση, γιατί δημιουργούνται πολλά προβλήματα.

Ας πούμε ότι πέντε άτομα μπορεί να έχουν γράψει για το ίδιο θέμα και να μιλήσουν γι' αυτό στην Ολομέλεια. Νομίζω ότι αυτό δεν θα είναι τόσο ενδιαφέρον. Πρέπει να γίνει δηλαδή μια ψηφοφορία μεταξύ των Εφήβων Βουλευτών που είναι εδώ στην Επιτροπή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αυτά επειδή είναι διαδικαστικά θέματα μπορούμε να τα δούμε στην τελευταία συνεδρίαση.

Έχετε άλλο διαδικαστικό θέμα για να προχωρήσουμε με τη διαδικασία;

ΕΥΑΝΘΙΑ ΧΡΙΣΤΑΝΤΩΝΗ (Νομός Τρικάλων): Νομίζω ότι, αν γίνει ψηφοφορία, οι επιλογές μας θα επηρεαστούν από προσωπικές σχέσεις και συμπάθειες και δε θα είναι αντικειμενική.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΚΑΤΡΑΒΑ (Α' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Παρακαλώ.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΚΑΤΡΑΒΑ (Α' Αθήνας): Νομίζω και εγώ ότι αν γίνει ψηφοφορία, μπορεί να μην ψηφιστούν κάποια παιδιά που είναι από την Κύπρο και πιθανότατα να θέλουν να εκφράσουν κάποια σημαντικά προβλήματα του τόπου τους. Εκτός αυτού, όμως, και πέραν αυτών των προτάσεων, θα μπορούσαμε να πούμε, ότι αντί για πέντε άτομα να μιλήσουν ίσως έξι ή επτά, κάτι που θα είναι πιστεύω καλύτερο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Πάρπα Τζιώρατζια.

ΤΖΙΩΡΤΖΙΑ ΠΑΡΠΑ (Λευκωσία-Κύπρος): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές, αγαπητοί φίλοι και φίλες, ονομάζομαι Τζιώρατζια Πάρπα, κατάγομαι από την Κύπρο και φοιτώ στην Αγγλική Σχολή Λευκωσίας. Το θέμα με το οποίο θα ασχοληθώ είναι η κακοποίηση του παιδιού.

Η κακοποίηση του παιδιού είναι ένα από τα πιο

συγκλονιστικά φαινόμενα της βίας στην οικογένεια. Υπάρχει για αιώνες τώρα και εμφανίζεται σε όλα τα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα με διάφορες μορφές αποδοχής από την κοινωνία. Κατά τη διάρκεια των αιώνων πολλά παιδιά έχουν παραμεληθεί, υποσιτιστεί, εγκαταλειφθεί, τιμωρηθεί, χτυπηθεί βάνουσα μέχρι θανάτου, χωρίς επιπτώσεις.

Σήμερα, όταν αναφερόμαστε στο πρόβλημα της κακοποίησης παιδιών, τηρούμε μια απόσταση από την ουσία του ζητήματος, ίσως γιατί ως θέμα μας φοβίζε. Όλοι προσπαθούμε να μείνουμε μακριά από το πρόβλημα, θέλοντας να δείξουμε στους εαυτούς μας ίσως, ότι αυτό το φαινόμενο δεν μας αφορά. Προσπαθούμε να κρατήσουμε τους εαυτούς μας μακριά από το πρόβλημα και περίπου δεν θέλουμε να συζητούμε γι' αυτό το φαινόμενο.

Το ζητούμενο, όμως, είναι απλά να διατηρούμε αποστάσεις από το πρόβλημα ή να βοηθήσουμε στο να λυθεί; Και αν θέλουμε να λυθεί, είμαστε διατεθειμένοι να αγγίξουμε το πρόβλημα στη ρίζα του; Οι απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά δεν είναι τόσο εύκολες, όσο απλές και αν φαίνονται οι ερωτήσεις.

Κατ' αρχάς, πρέπει να διαπιστώσουμε τις προεκτάσεις του προβλήματος και να το εντάξουμε στην ευρύτερη σφαίρα της ζωής μας. Σε ορισμένες κοινωνίες η κακοποίηση του παιδιού δεν τιμωρείται. Ακόμη και σε ανεπτυγμένα κράτη η προστασία του παιδιού από τη βία έχει αναγνωριστεί σαν ένας τομέας που ανησυχεί ιδιαίτερα τις κυβερνήσεις μόλις τα τελευταία τριάντα χρόνια.

Στην Κύπρο ο νόμος περί βίας στην οικογένεια έχει μπει σε εφαρμογή από το 1994. Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφο 1 του νόμου του 1994 περί βίας στην οικογένεια "βία σημαίνει οποιαδήποτε παράνομη πράξη ή πραγματική, σωματική, σεξουαλική ή ψυχική βλάβη σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας συμπεριλαμβανομένης και της σεξουαλικής επαφής χωρίς τη συγκατάθεση του θύματος, καθώς επίσης και τον περιορισμό της ελευθερίας του".

Όπως καταλαβαίνετε η βία είναι ποινικό αδίκημα που μπορεί να οδηγήσει και στη φυλάκιση. Στην κυπριακή και ελληνική κοινωνία με βάση τους πολιτισμικούς και κοινωνικούς κανόνες που ισχύουν αναμένεται από τους γονείς να αναθρέφουν τα παιδιά τους με αγάπη, στοργή και ενδιαφέρον, ώστε να γίνουν υγιείς προσωπικότητες. Στην πλειοψηφία τους οι Κύπριοι, όπως και οι Έλληνες είναι καλοί γονείς, αλλά υπάρχουν και οι εξαιρέσεις. Υπάρχουν μάλιστα περιπτώσεις, όπου οι πράξεις ή οι παραλείψεις τους δείχνουν εντελώς το αντίθετο.

Δυστυχώς, υπάρχουν σαφείς ενδείξεις πως το φαινόμενο παρουσιάζει έξαρση τα τελευταία χρόνια. Είναι κοινώς παραδεκτό ότι η κοινωνία, ο καθένας από μας, δεν αντέδρασε ουσιαστικά σ' αυτό το πρόβλημα. Από την αρχή το είδαμε ως κάτι ξένο, ως ένα θέμα που δεν μας αφορούσε, ως μια ασθέ-

νια που δεν μπορούσε να φτάσει κοντά μας, ως μια πληγή που δεν μπορούσε να μας ματώσει. Όμως, η εικόνα είναι εντελώς διαφορετική. Η ίδια η κοινωνία και ο καθένας από εμάς πρέπει να προβληματιστεί για το πρόβλημα, όπως εξελίσσεται. Όλοι οφείλουμε να προσπαθήσουμε για τον μετριασμό του.

Υπάρχουν τρεις μορφές βίας: Η σωματική, η ψυχολογική και η σεξουαλική.

Η σωματική κακοποίηση του παιδιού περιλαμβάνει τη θεληματική κακοποίησή του από το άτομο που το φροντίζει, όπως ξυλοδαρμό, χτυπήματα με χέρια ή με κάποιο αντικείμενο, κάπνισμα με τσιγάρο σε διάφορα μέρη του σώματος, πέταγμα ή δυνατό κούνημα του παιδιού. Αυτές οι κακώσεις μπορεί να προκληθούν σε κάποιο ίδρυμα ή ακόμα και στο σπίτι. Οι μώλωπες που προκαλούνται από τα χτυπήματα είναι ενδείξεις σωματικής κακοποίησης του παιδιού.

Επίσης, τα σωματικά χαρακτηριστικά, όπως η παθητικότητα, η επιθετικότητα, η κοινωνική απόσυρση, η ντροπαλότητα, ο φόβος, η υποτακτικότητα και η απομόνωση, είναι τα πιο φανερά συμπτώματα της κακοποίησης, που συνδέονται, φυσικά, με τα συναισθηματικά συμπτώματα. Γενικά επικρατεί μια συναισθηματική αστάθεια, ξέσπασμα οργής, υπερευαισθησία, συχνή κατάθλιψη που μειώνει την ικανότητα για ευχαρίστηση. Η ψυχολογική βία διαπράττεται με άγριες φωνές, κατηγορίες, στέρηση ελευθερίας, απομόνωση, κριτική, εκφοβισμό, απειλές, ζήλια, εξευτελισμό και οικονομική αποστέρηση.

Σεξουαλική βία θεωρείται η άσκηση βίας με σκοπό την επίτευξη σεξουαλικής επαφής με ή χωρίς τη συγκατάθεση του ανηλίκου κάτω των δεκαέξι ετών με σκοπό τη σεξουαλική ευχαρίστηση και ικανοποίηση του ενήλικου που το φροντίζει. Η σεξουαλική δραστηριότητα μπορεί να είναι ετεροφυλική ή ακόμα και ομοφυλική. Επίσης, συμπεριλαμβάνει την εκμετάλλευση του παιδιού για πορνογραφικούς σκοπούς ή τη διάθεση του παιδιού για παιδική πορνεία.

Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σ' αυτόν τον τομέα, λόγω της μοναδικής και περίπλοκης δυναμικής που απαιτείται για τη θεραπεία του παιδιού. Το κοινωνικό κόστος της σεξουαλικής βίας υποχωρεί με την άμεση και μακροχρόνια συναισθηματική και ψυχολογική αντιμετώπιση από το άτομο, αλλά και από την οικογένειά του.

Πρόσφατες έρευνες έχουν δείξει ότι η πλειοψηφία των βιαστών είναι άνδρες, αν και τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των γυναικών έχει αυξηθεί. Οι έρευνες, επίσης, έχουν δείξει, πως η ύπαρξη της σεξουαλικής βίας για τα κορίτσια είναι περίπου ένα στα τέσσερα, ενώ για τα αγόρια είναι ένα στα εννιά.

Για την ανάπτυξη του θέματός μου θα χρησιμοποιήσω ως βοηθητικά παραδείγματα δύο πραγματικές περιπτώσεις μαθητών-θυμάτων της οικογένειας.

Πρώτη περίπτωση: Ο Ανδρέας είναι μαθητής της Β' Δημοτικού. Επανειλημμένα απουσιάζει από το σχολείο και όταν ρωτούν τους γονείς για τους λόγους, οι εξηγήσεις δεν είναι πειστικές. Στο μεταξύ ο δάσκαλός του έχει παρατηρήσει ότι ο Ανδρέας είναι υπερκινητικός στην τάξη, ενώ στην αυλή είναι αρκετές φορές επιθετικός προς τα άλλα παιδιά. Η εργασία στο σπίτι είναι συνήθως ελλιπής. Ταυτόχρονα στο μάθημα παρουσιάζει αδυναμίες. Όταν ο δάσκαλος αναφέρει ότι θα πρέπει να μιλήσει με τους γονείς του, έντρομος ο Ανδρέας του λέει να μην το κάνει, γιατί ο πατέρας του θα τον σκοτώσει στο ξύλο, όπως κάνει κάθε φορά, όταν θυμώνει μαζί του.

Δεύτερη περίπτωση: Η Κούλα είναι στην Δ' τάξη του Δημοτικού. Η μαθήτριά αρχίζει συστηματικά να παραμελεί το σχολείο, ενώ παρατηρείται από τη δασκάλα της σοβαρή πτώση στις επιδόσεις της και αλλαγές στη συμπεριφορά της όπως, απόσυρση, κλείσιμο στον εαυτό της, αποφυγή του μαθήματος φυσικής αγωγής, απλάνες βλέμμα, παγωμένη έκφραση. Στο μεταξύ παρ' όλο που ο καιρός έχει ζεστάνει, η Κούλα εξακολουθεί να έρχεται με μακριές φόρμες στο σχολείο. Μια μέρα μαθήτριά της τάξης μας αναφέρει ότι η Κούλα στην τάξη τους διηγήθηκε ιστορία με σεξουαλικό περιεχόμενο.

Είναι κοινώς αποδεδειγμένο, ότι η βία καλλιεργεί εχθρότητα και θυμό. Οδηγεί στην εκδίκηση, δε σταματά στην ακατάλληλη συμπεριφορά, οδηγεί στη βία, διδάσκει στα παιδιά ότι η βία μπορεί να λύσει προβλήματα. Συν τω χρόνω, μειώνει την αυτοεκτίμηση και τον αυτοσεβασμό. Είναι παραβίαση των δικαιωμάτων του παιδιού, προκαλεί εμπόδιο στη μάθηση, οδηγεί στο φόβο, σταματά την επικοινωνία και ενώ το παιδί μεγαλώνει, οι γονείς αναγκάζονται να αυξάνουν τη βία και γίνονται παραδείγματα εχθρικότητας.

Τι έκανε λοιπόν η πολιτεία, η εξουσία, οι αρμόδιοι και η κοινωνία για να βοηθήσουν τους γονείς να καταλάβουν τη σοβαρότητα του θέματος; Μήπως δεν έχουν παρθεί τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του νόμου του 1994; Προτείνω, λοιπόν, στελέχωση των σχολείων με συμβούλους, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, παροχή θρησκευτικής αγωγής στους θύτες, που είναι απαραίτητη για να κοπεί ο κύκλος της βίας. Επίσης επιμόρφωση και διαφώτιση γονιών και παιδιών από ειδικούς, αυστηρότερη νομοθεσία και αλλαγή στο σχολικό κατεστημένο που προωθεί τη βία.

Τα μηνύματα αυτά άρχισαν να γίνονται κτήμα πολλών χωρών και πιστεύω πως τα επόμενα χρόνια θα υπάρξουν καλύτερα αποτελέσματα, φτάνει να πιστέψουμε ότι η ευθύνη είναι συλλογική και ότι ο καθένας από εμάς δεν έχει μόνο ευθύνη, αλλά και υποχρέωση να καταλάβει το μέγεθος του κακού και να δράσει με τον τρόπο του.

Χτυπήστε το κακό στη ρίζα του πριν να είναι αργά και πριν σας καταστρέψει, γιατί μετά θα είναι αδύνατον να αντιμετωπιστεί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τη Τζιώρατζια.

Η Έφηβος Βουλευτής Παρμάκη Ζωή έχει το λόγο.

ΠΑΡΜΑΚΗ ΖΩΗ (Νομός Λαρίσης): Θα ήθελα να κάνω μια ερώτηση. Γιατί η πολιτεία δεν αφήνει -ας το πω έτσι- τους κοινωνικούς λειτουργούς να επισκέπτονται τα σπίτια, όταν δεν υπάρχουν κάποιες αποδείξεις παρά μόνο κάποιες καταγγελίες; Το λέω αυτό γιατί έχω ένα ανάλογο παράδειγμα. Ξέρουμε κάποια μητέρα που το παιδάκι της το σέρνει στο δρόμο και το χτυπάει αλύπητα. Έχουμε πάρει τηλέφωνο στην αστυνομία, το έχουμε καταγγείλει και μας λένε ότι: “Χωρίς φωτογραφίες, χωρίς αποδείξεις, εμείς δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα”.

Στο σημείο αυτό προσέρχεται ο καθηγητής κ. Παναγιώτης Τζωρτζόπουλος, Γενικός Γραμματέας της Βουλής, για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χρισταντώνη Ευανθία.

ΕΥΑΝΘΙΑ ΧΡΙΣΤΑΝΤΩΝΗ (Νομός Τρικάλων): Αξιότιμε, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, ονομάζομαι Χρισταντώνη Ευανθία, κατάγομαι από τα Τρίκαλα Θεσσαλίας και είμαι μαθήτρια του 4ου Ενιαίου Λυκείου.

Θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα του ρατσισμού και στις τεράστιες διαστάσεις που έχει λάβει το φαινόμενο αυτό στην εποχή μας.

Παρότι η κοινωνία μας χαρακτηρίζεται από την τάση αντικατάστασης των πατροπαράδοτων αντιλήψεων με νέες και ρηξικέλευθες απόψεις που ευνοούν στην συνοχή και ενότητα του κοινωνικού ιστού, υπάρχουν ακόμη και σήμερα ενδείξεις ύπαρξης ρατσισμού.

Ο ρατσισμός είναι πρωτίστως εμφανής στην καθημερινή επαφή μας με αλλοεθνή άτομα και κυρίως με άτομα που προέρχονται από υπανάπτυκτες ή αναπτυσσόμενες χώρες. Η συμπεριφορά μας προς αυτά τα άτομα αποβλέπει συχνά στην εκμετάλλευση αυτών, γεγονός που υποβιβάζει πραγματικά την έννοια “άνθρωπος” στο βαθμό που κύριο χαρακτηριστικό του ανθρώπου είναι η ανθρωπιά.

Επιπρόσθετα, πολλές φορές οι ενέργειές μας προς αυτά τα άτομα είναι ταπεινωτικές, εξευτελιστικές και στερούνται της διάθεσης για συνεργασία και αλληλοβοήθεια.

Η εξυπηρέτηση των εθνικών μας συμφερόντων και πολύ περισσότερο των προσωπικών μας, αποτελεί το κίνητρο των ενεργειών μας. Η προσφορά βοήθειας για την ομαλή ένταξη αυτών των ανθρώπων στην κοινωνία αφήνει σχεδόν όλους μας αδιάφορους.

Επιπλέον, βλέπουμε συχνά υποτιμητικά τους ανθρώπους που το χρώμα του δέρματός τους διαφέρει από το δικό μας.

Η ρατσιστική μας συμπεριφορά εξαντλείται καθημερινά στους ναρκομανείς, πρώην φυλακισμένους, άτομα με ειδικές ανάγκες, θρησκευτικές μειονότητες και γενικότερα σε άτομα που ανήκουν σε διάφορες ευπαθείς ομάδες.

Δυστυχώς, οι προσπάθειες από το κράτος, περιορισμού του φαινομένου είναι ελλιπείς και στερούνται οργάνωσης. Οι αρμόδιοι φαίνεται πως αντιμετωπίζουν το πρόβλημα με λιγότερη αποφασιστικότητα απ’ αυτήν που απαιτείται.

Καθημερινά υπερτονίζονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης οι εγκληματικές ενέργειες των Αλβανών και άλλων αλλοδαπών, ενώ οι αντίστοιχες των Ελλήνων, παρότι προβάλλονται αρκετά έντονα, ορισμένες φορές δικαιολογούνται.

Επίσης, η προσπάθεια από το κράτος περιορισμού του θρησκευτικού ρατσισμού είναι ιδιαίτερα ελλιπής. Η μη αναγραφή του θρησκευματος στις ταυτότητες, το πλέον πολυσυζητημένο θέμα των ημερών μας, σίγουρα δεν μπορεί να εξαλείψει, ή ακόμα και να περιορίσει το πρόβλημα, σε αντίθεση με ό,τι πιστεύουν κάποιοι. Είναι απλά ένα τυπικό γεγονός και τίποτα περισσότερο, γιατί ο ρατσισμός πηγάζει από τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου και την έμφυτη αποδοκιμασία του προς ο,τιδήποτε έρχεται σε σύγκρουση με την ιδεολογία του. Έτσι, ακόμη και αν αναγράφεται το θρήσκευμα στις ταυτότητες, αν δεν υπάρχει ο ρατσισμός προς τις θρησκευτικές μειονότητες, δε θα προκύψει κανένα πρόβλημα. Η ουσία βρίσκεται στον τρόπο που όλοι μας αντιμετωπίζουμε τις θρησκευτικές μειονότητες. Και αυτή τη στιγμή δεν καταβάλλεται καμία προσπάθεια από το κράτος για τη συνειδητοποίηση, από μέρους όλων μας, της ανάγκης του σεβασμού προς αυτές.

Για την ανάπτυξη στη χώρα μας ενός κλίματος στο οποίο θα κυριαρχούν η ισότητα, ο σεβασμός των δικαιωμάτων του πολίτη και η συνεργασία, απαιτείται η δραστική ενεργοποίηση της πολιτείας. Ο ρόλος της πολιτείας πρέπει να είναι όχι μόνο κατασταλτικός, αλλά και ανασταλτικός.

Ως άμεσο μέτρο προτείνεται η χορήγηση επιδομάτων σε πρώην φυλακισμένους, ναρκομανείς στο στάδιο της αποτοξίνωσης, για την ομαλή επανένταξη αυτών των ατόμων στην κοινωνία.

Επιπλέον, καίρια κρίνεται η προσφορά ευκαιριών εργασίας σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, σε θέσεις βέβαια στον οποίων τα καθήκοντα μπορούν να αντεπεξέλθουν, γιατί όλοι έχουν δικαίωμα στη ζωή, δηλαδή στην εργασία, που είναι προϋπόθεση της καλής ζωής.

Είναι θεμιτή η δημιουργία ιδρυμάτων υποδοχής των προσφύγων και μικρών κοινοτήτων, στις οποίες θα τους προσφέρονται τα απαραίτητα υλικά αγαθά για την επιβίωσή τους, μέχρι την ένταξή τους στο εργατικό δυναμικό.

Σημαντική θα ήταν η δραστηριοποίηση των διεθνών οργανισμών για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με την αποστολή σε όλες τις οικογένειες ειδικών φυλλαδίων που το περιεχόμενό τους θα επιδρούσε ανασταλτικά στην εξάπλωση του ρατσισμού.

Εκτός των άλλων, προτείνεται η συνεργασία με υπανά-

πτωκτα κράτη. Ένας από τους αποτελεσματικότερους τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος είναι η επιμέλεια για τη σωστή λειτουργία των βασικών κοινωνικών θεσμών, όπως η οικογένεια και το σχολείο, γιατί, αν γαλουχηθούν τα νέα μέλη της κοινωνίας από μικρή ηλικία με αντιρατσιστικό πνεύμα, θα επιδείξουν σωστή συμπεριφορά προς τις ομάδες που βρίσκονται στο στόχαστρο του ρατσισμού σε όλη τους τη ζωή.

Καίρια κρίνεται η επίσκεψη πνευματικών ανθρώπων στα σχολεία, στο πλαίσιο της προσπάθειας για εκδήλωση σωστής συμπεριφοράς σε σχέση με το ρατσισμό από τους νέους.

Ένας από τους σημαντικότερους τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος είναι ο διάλογος, που αποτελεί άλλωστε αναπόσπαστο στοιχείο της δημοκρατίας. Ο διάλογος είναι θεμιτό να διεξαχθεί μεταξύ ειδικών κοινωνιολόγων και ορισμένων αντιπροσώπων των ομάδων που τυγχάνουν άνιση μεταχείρισης. Οι αντιπρόσωποι αυτών των ομάδων θα μπορούσαν με τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία να εκφράσουν τις προτάσεις τους για την εξάλειψη του ρατσισμού.

Καίρια κρίνεται η αναζήτηση των αιτιών που προκαλούν το πρόβλημα στο πλαίσιο αυτού του διαλόγου. Οι προτάσεις και των δύο πλευρών είναι θεμιτό να ληφθούν υπόψη από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς. Στο διάλογο μπορούν να συμμετέχουν και έφηβοι, γιατί οι νέοι έχουν απόψεις και πρέπει να ακουστούν, απόψεις που, πολλές φορές, λόγω της τρυφερότητας της ηλικίας τους είναι πολύ πιο πρωτότυπες και ανιδιοτελείς από τις απόψεις των μεγαλύτερων.

Επιπρόσθετα, απαιτείται να συνειδητοποιήσουμε όλοι μας την ανάγκη άρσης των προκαταλήψεων και του σεβασμού όλων των ανθρώπων, ανεξαρτήτως καταγωγής, χρώματος ή θρησκείας.

Μπορούμε από σήμερα να βελτιώσουμε τη συμπεριφορά μας προς τις διάφορες μειονότητες και να ενδιαφερθούμε για την ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας με αυτές τις ομάδες.

Η βελτίωση της συμπεριφοράς μας θα είναι απόρροια της συνειδητοποίησης όλων μας, ότι καμία κρατική παρέμβαση δεν μπορεί να τελεσφορήσει, αν δεν θεμελιωθεί στην ατομική πρωτοβουλία.

Ας απλώσουμε, λοιπόν, ένα χέρι βοήθειας σε όλους εκείνους που μας έχουν ανάγκη. Ας τους συμπεριφερθούμε, όπως πραγματικά τους αξίζει.

Εμείς, οι έφηβοι, ας δώσουμε ένα παράδειγμα αγάπης στους μεγάλους, για να γίνει η Ελλάδα μία χώρα στην οποία οι δεσμοί μεταξύ των κατοίκων της θα είναι άρρηκτοι, για να γίνει η Ελλάδα μία χώρα με ισχυρή παρουσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που θα αποτελεί, λόγω του ήθους των κατοίκων της, σημείο αναφοράς για πολλές άλλες χώρες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε την Ευανθία.

Σ' αυτό το σημείο θα μου επιτρέψετε να κάνω μια παράκληση υπενθύμιση. Χθες ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Απόστολος Κακλαμάνης είτε μεταξύ άλλων ότι δεν πρέπει η δική σας συμμετοχή στη Βουλή των Εφήβων να χρησιμοποιηθεί σαν λογοθέαμα μιας χρήσης από οποιονδήποτε.

Επειδή κάποια κανάλια απευθύνονται στους Εφήβους Βουλευτές και τους ζητούν να εμφανιστούν σε εκπομπές, ο κύριος Πρόεδρος της Βουλής σας παρακαλεί, σεβόμενοι το πρόγραμμα που είναι καθαρά εκπαιδευτικό, να μην αποδεχτείτε τέτοιες προσκλήσεις. Πρέπει όλοι, λέει ο κύριος Πρόεδρος, να προστατεύσουμε το θεσμό της Βουλής των Εφήβων από κάθε προσπάθεια εμπορευματοποίησης και ευτελισμού.

Ζήτησε το λόγο η Έφηβος Βουλευτής Διαμαντίδου Δήμητρα.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ (Νομός Σερρών): Εγώ θα ήθελα να κάνω ένα σχόλιο για τον ρατσισμό. Προσωπικά πιστεύω ότι η λύση βρίσκεται, όταν μάθουμε να σεβόμαστε πρώτα τον εαυτό μας, μάθουμε να βλέπουμε τις δικές μας ατέλειες και τα δικά μας ελαττώματα. Και μέσα από το σεβασμό του εαυτού μας να καταλάβουμε ότι κανένας άνθρωπος δεν είναι τέλειος. Τέλειοι είμαστε όταν ο ένας αγαπάει τον άλλον.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρίνου Μαργαρίτα.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΜΑΡΙΝΟΥ (Λάρνακα-Κύπρος): Ονομάζομαι Μαργαρίτα Μαρίνου και είμαι από την Κύπρο. Φοιτώ στο Λύκειο Αγίου Γεωργίου Λάρνακας.

Θα ήθελα να μιλήσω για τον τρόπο με τον οποίο μας αντιμετωπίζουν οι μεγάλοι. Ανέκαθεν η στάση των μεγαλύτερων απέναντι στους νέους χαρακτηριζόταν από κάποιον δογματισμό συνυφασμένο με μια δόση υπεροψίας. Μας αντιμετωπίζουν από θέση ισχύος, μας βλέπουν από θέση ανώτερων και προνομιούχων με πρόσχημα την πείρα και την ωριμότητα που προβλέπει η ηλικία τους.

Αν και ως έφηβοι δεν έχουμε αναπτύξει ακόμη μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα, έχουμε, όμως, τα δικά μας πιστεύω, πεποιθήσεις, φιλοδοξίες, όνειρα και μέσα απ' αυτά αρχίζει να πλάθεται σιγά σιγά ο χαρακτήρας μας. Μέσα από τις προσωπικές μας επιλογές έχουμε την ευκαιρία να μάθουμε να κάνουμε λάθη, να πονέσουμε και μέσα από τη θλίψη μας να ωριμάσουμε, να πέσουμε από τα ψηλά που μας ανεβάζει ο νεανικός μας ενθουσιασμός και αυθορμητισμός. Αυτό, όμως, είναι αδιανόητο για τους μεγάλους και ιδιαίτερα για τους γονείς. Πιστεύουν πως οι ίδιοι είναι μια σχολή. Έτσι μας προσφέρουν τις συμβουλές τους είτε κατόπιν δικής μας αίτησης, είτε με δική τους αυτενέργεια, οπότε γίνονται οι ίδιοι ένας οδηγός ζωής που λίγο λίγο προεκτείνεται και παίρνει διαστάσεις ρυθμιστή ζωής επεμβαίνοντας στη ζωή μας σε θέματα, όπως σπουδές, επαγγελματική αποκατάσταση, επιλογή κομματικής παράταξης, διαπροσωπικές μας

σχέσεις. Ακόμα οι νέοι, στον τομέα της εκπαίδευσης, όπου γίνονται διάφορες μεταρρυθμίσεις από αρμόδιους του κράτους που αφορούν πρωτίστως τους νέους, συνήθως είναι οι τελευταίοι που θα κληθούν να φέρουν γνώμη γι' αυτές. Όμως, αυτή η χειραγώγηση της ζωής μας από τους μεγάλους αντανακλάται σε δική μας καταπίεση. Είναι σαν να σου δίνουν ένα σταυρόλεξο λυμένο. Σου αφαιρείται έτσι κάθε δικαίωμα να πάρεις την πρόκληση, να βγεις στο ταξίδι και σε κάθε ευκαιρία να αντιμετωπίσεις μόνος σου το αίνιγμα, το μυστήριο της ζωής, να δοκιμάσεις, να δοκιμαστείς, να πάθεις και να μάθεις. Αυτή η επέμβαση των μεγάλων στη ζωή των νέων, ίσως, οφείλεται στην εντύπωση που έχουν διαμορφώσει οι μεγάλοι, που θέλουν τους νέους ανίκανους να χειριστούν τη ζωή τους. Εξιδανικεύουν τη δική τους εποχή, της νεότητας, και υποστηρίζουν ότι στις δικές τους εποχές η νεολαία δεν είχε αυτά τα χάλια. Μήπως, όμως, η κοινωνία τότε δεν είχε αυτά τα χάλια;

Συχνά οι νέοι βρίσκονται αντιμέτωποι με τις κατηγορίες που αυθαίρετα τους προσάπτουν οι μεγαλύτεροι, όπως η ανευθυνότητα και η ασυδοσία. Κατηγορούνται για σπατάλη, τη στιγμή που οι ίδιοι οι μεγάλοι επιτρέπουν στις μετοχές να κατασπαράζουν τις καταθέσεις τους. Κατηγορούνται ακόμα για ανεργία, όταν μέσα από τη σημερινή οικογένεια της καταναλωτικής κοινωνίας συνήθισαν στην υλική τροφή;

Κατηγορούνται ακόμα για τις αρχές, τις ιδέες και τις παραδόσεις που δεν τις κράτησαν, ενώ ούτε οι μεγάλοι έχουν καταφέρει να περάσουν, διατηρώντας αρτιμελή την ηθική τους, τις συμπληγάδες της αλλοτριωμένης κοινωνίας του σήμερα.

Κατηγορούνται ακόμα για αναρχία και απειθαρχία στους νόμους, όταν οι πόλεμοι δε γίνονται από έφηβους. Τους προσάπτουν κατηγορίες για ασέβεια, όταν και οι μεγαλύτεροι αγηγούν πολλές φορές παντελώς και δεν σέβονται τις όποιες επιθυμίες -απόψεις των νέων.

Κατηγορείται η νεολαία για αντικοινωνική συμπεριφορά. Μήπως, όμως, απλά ζούμε σε μία αντι-ιδανική κοινωνία; Οι μεγαλύτεροι πιστεύουν πως εμείς οι νεότεροι είμαστε περισσότερο από όσο πρέπει ανδιοπελές και ρεαλιστές. Ακόμη μας θεωρούν ανόητους που τολμούμε να τρέφουμε ελπίδες τόσο μακρινές και άπιαστες και που εξακολουθούμε να διατηρούμε ασυμβίβαστο το χαρακτήρα μας.

Πολλές φορές αυτό δεν τους βολεύει και προσπαθούν να μας χωρέσουν σε ξένα όνειρα, σ' αυτά που έπλασαν εκείνοι για μας. Θέλουν να μας προσαρμόσουν στα δικά τους καλούπια. Μας διδάσκουν το συμβιβασμό καλλιεργώντας μέσα μας ό,τι πιο ανελεύθερο, ενώ περιμένουν από μας να ελευθερώσουμε τον τόπο μας.

Προς άμβλυνση του προβλήματος καλό θα ήταν να υπάρξει μια προσπάθεια προσέγγισης. Οι μεγαλύτεροι μπορούν να κάνουν μια προσπάθεια να αποδεχτούν τις νέες ιδέες, να πλησιάσουν τα νέα οράματα, τα νέα ήθη.

Θα μπορούσαν να εξωτερικεύουν λιγότερη αυθεντία και να παρέχουν περισσότερη συνεργασία και ειλικρινή συμπαράσταση στους νέους. Να παραμερίσουν τα διάφορα κηρύγματα και τους δογματισμούς. Σε καμιά περίπτωση να μην βλέπουν τους νέους ως εχθρούς και ως κάποιους που παλεύοντας για μια θέση στον κόσμο ίσως, τους πάρουν τη δική τους. Να πάντουν να στριμώχνουν τους νέους στη γωνία, κατηγορώντας τους επανειλημμένως για ασυδοσία. Θα έπρεπε να αποβάλουν τις προκαταλήψεις που έχουν για τα νεανικά πρόσωπα, θεωρώντας τους ανίκανους να δαμάσουν τη ζωή. Να αποβάλουν κάθε πρόθεση για αυτεπάγγελτη επέμβαση στη ζωή των νέων. Μια τέτοια ανιδιοτελής στάση των μεγάλων θα διαλύσει πολλές προκαταλήψεις των νέων και θα συμβάλει στην καλλιέργεια εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο γενεών και θα τους φέρει πιο κοντά. Τότε οι μεγαλύτεροι θα μπορούσαν να φανερώσουν στους νέους τη γυμνή αλήθεια της ζωής με κάθε ειλικρίνεια. Από κει και πέρα η ζωή είναι στα χέρια των νέων. Τι και αν χάσουν τον έλεγχο σε κάποια στροφή, τι και αν κάνουν λάθος. Αλλοίμονο! Κανείς δεν είναι αλάνθαστος, καθότι φτιαγμένος από ανθρώπινη ουσία. Ας μας αφήσουν να κάνουμε λάθος, να πάθουμε να κουραστούμε και να έλθουμε μόναχοι μετά να ζητήσουμε συγγνώμη. Δεν πειράζει, αν θα μετανιώσουμε, αν θα απογοητευθούμε, αφού θα ξέρουμε, πως "παίξαμε" και εμείς.

Από την άλλη πλευρά, θα έπρεπε και εμείς οι νέοι να παραμερίσουμε κατά ένα μέρος το εφηβικό μας πείσμα και το νεανικό μας εγωισμό και να δεχθούμε την υπεροχή των μεγαλύτερων στον τομέα της εμπειρίας, αφού απαριθμούν περισσότερα και πιο πολυσύνθετα βιώματα και γι' αυτό η βοήθειά τους θα ήταν πολύτιμη. Ακόμα, θα έπρεπε να αποβάλουμε στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις όποιες προκαταλήψεις έχουμε καλλιεργήσει για τα πρόσωπα των μεγάλων και τον τρόπο αντίληψης, βούλησης και πράξης τους. Ίσως, θα έπρεπε να είμαστε λιγότερο απόλυτοι, ώστε οι καβγάδες να μετεξελιχθούν σε δημιουργικούς διαλόγους.

Θα ήθελα να πιστεύω, πως όλα αυτά δεν είναι μόνο κάποιες προτάσεις καταδικασμένες να μείνουν εγκλωβισμένες, όπως είναι αποτυπωμένες σε ένα χαρτί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Μια παρατήρηση θέλει να κάνει η Έφηβος Βουλευτής Σκορίλα Σοφία.

ΣΟΦΙΑ ΣΚΟΡΙΛΑ (Νομός Άρτας): Πιστεύω ότι οι γονείς επεμβαίνουν στη ζωή μας και τη ρυθμίζουν μόνον, όταν τους δίνουμε εμείς το δικαίωμα. Όταν καθίσουμε και συζητήσουμε μαζί τα προβλήματά μας, νομίζω ότι θα μας ακούσουν και οι ίδιοι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παπουλίδου Αφροδίτη.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΠΑΠΟΥΛΙΔΟΥ (Νομός Κοζάνης): Σεβαστό

Προεδρείο, εκπροσωπώ το 2ο Ενιαίο Λύκειο Πτολεμαΐδας.

Στόχος της αγόρευσής μου είναι να παρουσιάσω μια γενική θεώρηση γύρω από το φλέγον θέμα της ανεργίας. Το φαινόμενο της ανεργίας υπήρχε πάντοτε. Στις μέρες μας, όμως, έγινε οξύτερο. Πήρε διαστάσεις ανησυχητικές, έτσι που να θεωρείται πρόβλημα σοβαρό και ανασταλτικός παράγοντας στην πρόοδο των ατόμων και των κοινωνιών.

Η βιομηχανική επανάσταση και η τεχνολογική πρόοδος συνετέλεσαν στην αυτοματοποίηση της παραγωγής και στην υποκατάσταση του ανθρώπου από τη μηχανή. Οι μηχανές αποδίδουν καλύτερα και φθηνότερα οπότε προτιμούνται από τους ανθρώπους. Πολλές μεγάλες επιχειρήσεις, για να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων τους και για να μειώσουν το κόστος της παραγωγής τους, αναγκάζονται να εξοπλιστούν με τις σύγχρονες μηχανές, απολύοντας ταυτόχρονα ένα μεγάλο μέρος από το εργατικό τους δυναμικό. Έτσι οξύνεται το ήδη υπαρκτό πρόβλημα της ανεργίας.

Άξιο στοιχείο αναφοράς αποτελεί και ο ελεύθερος ανταγωνισμός των επιχειρήσεων που, ενώ προβάλλεται συνήθως με το αθώο και γοητευτικό έμβλημα του οικονομικού φιλελευθερισμού, ευνοεί συνήθως τους ισχυρούς. Η επικράτηση των μονοπωλίων και των ολιγοπωλίων σε συνδυασμό με τον σκληρό ανταγωνισμό μέσα στα πλαίσια της ελεύθερης αγοράς, επιφέρει το κλείσιμο των επιχειρήσεων.

Εδώ, θα πρέπει να τονιστεί και ο διαρκώς αυξανόμενος ανταγωνισμός ανάμεσα στις μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ο ανταγωνισμός που υπάρχει είναι μεγάλος, αφού παράγουν τα ίδια προϊόντα και απευθύνονται στους ίδιους καταναλωτές. Ο ανταγωνισμός αυτός οδηγεί τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην αναζήτηση τρόπων μείωσης του κόστους παραγωγής και το κυριότερο είναι ο περιορισμός του εργατικού δυναμικού στο ελάχιστο.

Η ανεργία έχει δραματικές συνέπειες, τόσο για το άτομο, όσο και για την κοινωνία. Μαραίνει το νεανικό ενθουσιασμό και δημιουργεί στους νέους πλέγματα ενοχής. Οι νέοι συντηρούνται από το οικογενειακό εισόδημα. Αντί να προσφέρουν στην οικογένειά τους εξακολουθούν να συντηρούνται απ' αυτήν.

Είναι κοινός αποδεκτό ότι η ανεργία ωθεί πολλούς νέους να υιοθετήσουν μια αντικοινωνική συμπεριφορά. Εδώ βρίσκονται οι αιτίες που ωθούν τους νέους στην τρομοκρατία, στα ναρκωτικά και σε άλλα παραπτώματα. Αξιοσημείωτη είναι και η υιοθέτηση ρατσιστικών αντιλήψεων. Πολλοί νέοι θεωρούν ως γενεσιουργό αιτία της ανεργίας την εισαγωγή μεταναστών στη χώρα τους. Έτσι δημιουργούνται τάσεις ξενοφοβίας.

Τέλος, δεν πρέπει να παραλείψουμε ότι η ανεργία κλονίζει την εμπιστοσύνη του πολίτη προς την πολιτεία και υποθάλλει την αδιαφορία για τα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα. Αυτό αποτελεί την μεγαλύτερη

απειλή για την εύρυθμη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος και των δημοκρατικών θεσμών.

Από τα παραπάνω καθίσταται αναγκαία η δραστηριοποίηση όλων για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπισή της. Αρχικά, κρίνεται αναγκαία η κρατική μέριμνα για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Επιβάλλεται οικονομικός σχεδιασμός και προγραμματισμός για την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Επίσης, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη πληθυσμιακής αποκέντρωσης και ανάπτυξης της επαρχίας με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας που θα βασίζονται στην αγροτική παραγωγή και στην κτηνοτροφία. Σ' αυτή την κατεύθυνση θα βοηθούσε και η παροχή κινήτρων και η οικονομική υποστήριξη όσων αποφασίζουν να ασχοληθούν με την γεωργία.

Η αλματώδης τεχνολογική και επιστημονική πρόοδος καθιστά αναγκαία την εξειδίκευση εργατών και τη συνεχή επιμόρφωση των εργαζομένων μέσα από ειδικά σεμινάρια.

Επιβάλλεται οι φορείς κοινωνικοποίησης με την υπεύθυνη ενημέρωση για τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας να προσανατολίζουν σωστά τα άτομα ως προς την επιλογή του επαγγέλματός τους.

Αποτελεσματικό μέτρο για την αντιμετώπιση του προβλήματος θα αποτελούσε και η κατάργηση της πολυθεσίας και η μείωση των υπερωριών σε συνδυασμό με τη μείωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα δημιουργηθούν κενές θέσεις εργασίας.

Οι μεγάλοι έφτιαξαν έναν κόσμο στα μέτρα τους, έναν κόσμο για μας, χωρίς εμάς, έναν κόσμο που δεν μας αξίζει. Σε έναν τέτοιο κόσμο που οι μόνες αξίες που ευημερούν είναι οι χρηματιστηριακές, εμείς οι έφηβοι σε όλο τον πλανήτη θα αγωνιζόμαστε για έναν κόσμο που θα μας προσφέρει το δικαίωμα της εργασίας και κατ' επέκταση το δικαίωμα της ζωής.

Έχουμε την υποχρέωση να σώσουμε αυτό τον κόσμο. Αν δεν το κάνουμε, η ευθύνη δε θα βαραίνει κανέναν άλλον παρά μόνον εμάς τους ίδιους. Γιατί αυτή τη γη δεν την κληρονομήσαμε από τους προγόνους μας, αλλά την δανειστήκαμε από τα παιδιά μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κούτρα Αθηνά-Μαριάννα.

ΑΘΗΝΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΟΥΤΡΑ (Α' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι και φίλες. Εκπροσωπώ το 50ο Λύκειο Αθηνών. Όταν άρχισα να γράφω αυτές τις γραμμές ζούσα με την ελπίδα πως οι σκέψεις μου θα εύρισκαν την ανταπόκριση που θα έπρεπε, όχι για να ικανοποιήσω την προσωπική μου φιλοδοξία, όσο για να εκπληρώσω, αν και στο ελάχιστο, το χρέος μου ως άνθρωπος απέναντι σε όλους εκείνους που μέσα στην τύρφη και τις τριβές της καθημερινότητας προσπαθούν να καταλάβουν μία θέση στον ήλιο.

Αφορμήγ' από στάθηκε ένα ποίημα που τυχαία διάβα-

σα σε ένα απο τα σχολικά λευκώματα. Αναφερόταν σε ένα παλικάρι κοντά είκοσι χρονών που πέθανε απο ναρκωτικά, αβοήθητο, ξεχασμένο από όλους αυτούς που θεωρούν πως πολιτισμός είναι μόνο η υλική εξέλιξη. Λάθος τους!

Πολιτισμός είναι η βελτίωση του ανθρώπου, η συνεχής πορεία προς τον εξανθρωπισμό του. Μα, αλήθεια πώς μια κοινωνία θεωρείται πολιτισμένη, όταν περιθωριοποιεί τους ανθρώπους της, όταν τους ξεχωρίζει βαθαίνοντας το χάσμα μεταξύ τους; Πώς μια τέτοια κοινωνία εγκλωβισμένη στα δίχτυα του ρατσισμού μπορεί να προοδεύσει;

Ο ρατσισμός είναι ένα φαινόμενο οικουμενικό, του οποίου η γέννηση συμπίπτει χρονικά με τη δημιουργία των πρώτων κοινωνιών. Τα τελευταία χρόνια, όμως, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, εξαπλώνεται με ρυθμό φρενίτιδας. Ρατσιστικά φαινόμενα; Ποιος δεν έχει ακούσει τα περίτεχνα ανέκδοτα για λαούς με πληθυσμιακή ιδιοτυπία; Ποιος δεν έχει συναντήσει περιπτώσεις αποκλεισμού ατόμων με μηδαμινή οικονομική επιφάνεια, με διαφορετικό χρώμα δέρματος, με διαφορετική καταγωγή, με διαφορετική θρησκευτική πίστη; Ποιος δεν μπορεί να ανακαλέσει στη μνήμη του περιστατικά απομόνωσης φορέων ασθενειών, ναρκομανών ατόμων με φυσικές αναπηρίες και τόσων άλλων περιπτώσεων; Όλα αυτά συνθέτουν την ουσία του ρατσισμού.

Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, το φαινόμενο αυτό υποκινείται από την εγωπάθεια, τον ατομοκεντρισμό και την άρνηση της διαφορετικότητας, της συνειδητοποίησης δηλαδή της ιδέας πως ο καθένας αποτελεί μία μονάδα με τη δική του ξεχωριστή, αλλά και μοναδική ταυτότητα. Ακόμα η έλλειψη επαρκούς καλλιέργειας και κριτικού στοχασμού, που ωθούν στην άκριτη και αβασάνιστη καλλιέργεια στερεοτύπων και προκαταλήψεων. Έπειτα η έλλειψη σεβασμού προς τα ιδανικά της ισότητας, της ειρηνικής συνύπαρξης, της ανεξίτητης, της αγάπης τροφοδοτεί ψυχολογικά τις εντάσεις, διευκολύνοντας βιαιότητες, εκμεταλλεύσεις ακόμα και πολέμους.

Επίσης, ο κοντόφθαλμος υπερπατριωτισμός, ο σωβινισμός, καθώς και η πολιτική προπαγάνδα που στοχεύει σε πολιτικά οφέλη, συμβάλλουν στην όξυνση του προβλήματος. Η περαιτέρω διόγκωση του φαινομένου είναι καιρός να αποφευχθεί. Το κράτος, οι πολιτικοί ας πάψουν να υφαίνουν μία υπέροχη ταπισερί ψεύδους και ας καταπιαστούν με την οργάνωση καταυλισμών, ώστε να περιορισθεί, αν όχι να εξαλειφθεί η συστηματική γκετοποίηση.

Επίσης, κοινωνική μέριμνα θα πρέπει να υπάρξει και στον τομέα ένταξης και κοινωνικής απορρόφησης όλων των κατηγοριών των ανθρώπων που προαναφέρθηκαν, φυσικά με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και κέντρων επαγγελματικής κατάρτισής τους.

Ακόμη, η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας μέσω σωστά καταρτισμένων επιστημόνων, όπως κοινωνικών

λειτουργών, ψυχολόγων, κοινωνιολόγων πρέπει να τεθεί σε προτεραιότητα.

Τέλος, καταλυτικό ρόλο θα πρέπει να παίζουν ο γραπτός και ηλεκτρονικός τύπος, αφού, αν επιστραφεί από κοινού τις δυνάμεις τους προβάλλοντας αντιρατσιστικά πρότυπα, θα επιτύχουν την άρση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων.

Κλείνοντας, αποτελεσματικό θα ήταν, ίσως, και το μέτρο του οικονομικού εμπάργκο στις χώρες που εμφανίζουν υψηλό δείκτη ρατσιστικών εκδηλώσεων. Ας μην επαναπαυόμαστε λοιπόν στην απόλαυση των πρόσκαρων απολαύσεων της ζωής μας. Ας απεγκλωβισθούμε από το αναπόδραστο και τη λήθη στην οποία έχουμε περιέλθει. Ας συμμετάσχουμε ενεργά στον αφανισμό του φαινομένου.

Καταλήγοντας, θα χρησιμοποιήσω με όλο το σεβασμό την άποψη Έλληνα συγγραφέα: “Με σύμμαχο την μόρφωση και την καλλιέργεια του ανθρωπιστικού πνεύματος, ας προχωρήσουμε στη στήριξη της ηθικής που αγκαλιάζει χωρίς διακρίσεις τα πλάσματα όλου του κόσμου. Όλοι διαφορετικοί και όλοι ίσοι.

ΚΑΛΑΙΟΠΗ ΤΖΙΩΤΗ (Νομός Ιωαννίνων): Μια διευκρίνιση θα ήθελα για κάτι που είπε η συνάδελφος.

Άκουσα σε κάποιο σημείο για δημιουργία καταυλισμών. Μπορείς να μου εξηγήσεις, τι εννοούσες με αυτό;

ΑΘΗΝΑ-MARIANNA ΚΟΥΤΡΑ (Α΄ Αθήνας): Σε καμία περίπτωση δεν εννοώ να δημιουργήσουμε ομάδες ανθρώπων, γιατί αυτό θα είναι το χειρότερο ίσως ρατσιστικό μήνυμα που θα μπορούσαμε να περάσουμε. Θα έλεγα πως θα έπρεπε να δημιουργήσουμε κοινότητες, όχι με την ευρεία έννοια της λέξης, απλά θα πρέπει να οργανώσουμε με τέτοιον τρόπο, ώστε να μπορούν και εκείνοι οι άνθρωποι με διαφορετικό χρώμα, με διαφορετική καταγωγή, με διαφορετική γλώσσα, με διαφορετική θρησκεία, να συμμετάσχουν ενεργά στα κοινά της χώρας, στην οποία φιλοξενούνται.

MARIA ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ (Νομός Περίας): Γιατί και “εκείνοι”; Αυτό δεν είναι μια ρατσιστική αντίληψη; Λέμε ότι θα δημιουργηθούν κάποιοι καταυλισμοί ή κοινότητες, ή όπως θέλετε, πείτε το, δεν θα παίζουμε τώρα με τις λέξεις, για να έχουν ίσες ευκαιρίες. Δεν έχουν ίσες ευκαιρίες;

ΑΘΗΝΑ-MARIANNA ΚΟΥΤΡΑ (Α΄ Αθήνας): Υπάρχουν κατηγορίες ανθρώπων που δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες, που έχουμε εμείς για παράδειγμα.

MARIA ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ (Νομός Περίας): Αυτό που λέμε, όμως, τώρα, το δημιουργούμε εμείς. Αν πάρουμε το ρατσισμό ως φαινόμενο, θα δούμε ότι όλα αυτά τα έχουμε δημιουργήσει εμείς. Κατά βάση, είμαστε όλοι ίσοι.

ΑΘΗΝΑ-MARIANNA ΚΟΥΤΡΑ (Α΄ Αθήνας): Είμαστε, αλλά δεν το εφαρμόζουμε. Αυτό στην ουσία είναι μόνο θεωρία, στην πράξη δεν εφαρμόζεται. Γιατί βλέπουμε πάρα πολλούς καθημερινά να περιθωριοποιούνται, να μην μπορούν να συμμετάσχουν ούτε στα κοινά. Και όταν λέμε κοινά, εννοούμε απλά πολύ απλά πράγματα της καθημερινής μας ζωής.

ΕΥΔΟΚΙΑ ΓΚΑΒΕΖΟΥ (Νομός Χαλκιδικής): Μπορώ να πω κάτι;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαρίστως.

ΕΥΔΟΚΙΑ ΓΚΑΒΕΖΟΥ (Νομός Χαλκιδικής): Συγκεκριμένα θα ήθελα να ρωτήσω τη συνάδελφο που μίλησε. Μήπως και εμείς δεν τους δίνουμε κάποιες ευκαιρίες και πρέπει να τους δώσουμε κάποιες ευκαιρίες για να τους βοηθήσουμε, ώστε να αισθάνονται σαν και εμάς και να μην τους καταρρακώνουμε;

ΑΘΗΝΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΟΥΤΡΑ (Α΄ Αθήνας): Εγώ σ' αυτό αναφέρθηκα, ότι δεν τους δίνουμε ίσες ευκαιρίες.

Και αυτό συγκεκριμένα να αρχίζει και μέσα από την οικογένεια με το να μας δίνουν κάποιες συμβουλές οι δικοί μας, ώστε να μην είμαστε απόμακροι ο ένας από τον άλλον.

ΒΑΛΜΠΟΝΑ ΝΤΟΥΜΗ (Υπόλοιπο Αττικής): Αν δεν μπορείτε να δώσετε μία ευκαιρία για βοήθεια, τουλάχιστον αυτό που νιώθετε μέσα σας, αν νιώθετε ρατσισμό μέσα σας, τουλάχιστον να μην το εκφράζετε. Γιατί όταν το εκφράζετε, πληγώνεται περισσότερο ο άλλος, ο οποίος δέχεται αυτό το ρατσισμό.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΔΕΝΔΗ (Νομός Μαγνησίας): Θα ήθελα να πω κάτι σε αυτό που είπε η συνάδελφος. Το θέμα είναι να αποβάλουμε αυτή την ιδεολογία του ρατσισμού, όχι να την καλύπτουμε και να υποκρινόμαστε, γιατί τότε δεν κάνουμε τίποτα. Απλά προσπαθούμε να θάψουμε κάποια ρατσιστικά συναισθήματα που έχουμε και μπορούμε να τα εκφράζουμε σε προσωπικό επίπεδο μέσα στην οικογένεια. Το θέμα είναι να αποβάλουμε κάθε ρατσισμό και να είμαστε γνήσιοι άνθρωποι, γεμάτοι ανθρωπισμό.

ΑΘΗΝΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΟΥΤΡΑ (Α΄ Αθήνας): Μιλάμε τόση ώρα για ρατσισμό και για την εκδήλωση του ρατσισμού από μας προς τους αλλόθρησκους, προς τους αλλοεθνείς.

Δεν μιλήσαμε καθόλου για τις υποχρεώσεις εκείνων απέναντι στους κατοίκους της χώρας που φιλοξενούνται, της χώρας που διαμένουν. Μερικές φορές οι ίδιοι άνθρωποι προκαλούν, με τον τρόπο που εμφανίζονται, που εκφράζονται, το ρατσισμό εκ μέρους μας. Αυτό δεν σημαίνει ότι είμαι ρατσίστρια. Απλά, πιστεύω ότι θα πρέπει κάποια στιγμή να αναφερθούμε σ' αυτό. Ας μην είμαστε τόσο απόλυτοι. Έχουμε τοποθετήσει όλους τους ανθρώπους στην ίδια κατηγορία και νομίζω ότι δεν είμαστε όλοι ρατσιστές και αυτό μας προσβάλλει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παναγιωτάκη Χρυσούλα.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ (Β΄ Αθήνων): Κάποια πράγματα θα μπορούσαν να αποφευχθούν, αν εμείς μπαίναμε στη θέση αυτών των ανθρώπων και σκεπτόμασταν, αν θα θέλαμε να μας συμβαίνει κάτι τέτοιο. Αν κάποιος φερόταν σε μας με τρόπο ρατσιστικό πώς θα νιώθαμε; Έτσι ίσως μπορέσουμε να καταλάβουμε τη θέση των άλλων και να μην φερθούμε εμείς ρατσιστικά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο κ. Τζάνος έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΖΑΝΟΣ (Β΄ Αθηνών): Δεν υπάρχει άνθρωπος σήμερα, που να παραδέχεται ότι είναι ρατσιστής. Άρα, με το να λέμε "εγώ δεν είμαι ρατσιστής" δεν συμβάλλουμε σε τίποτα. Η λύση του θέματος νομίζω ότι είναι αλλού.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Φραγκάκης Στέργιος.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ (Νομός Ιωαννίνων): Ονομάζομαι Φραγκάκης Στέργιος και έρχομαι από την πόλη των Ιωαννίνων. Δεν έχω ετοιμάσει κάποιο κείμενο, θα ήθελα, όμως, να εκφράσω τις φτωχές μου απόψεις για το θέμα των ναρκωτικών.

Τα ναρκωτικά είναι μαστίγα στον αιώνα που ζούμε, όπως όλοι ξέρουμε. Εκφράζω και τη λύπη μου για το γεγονός, ότι δεν έχουμε καταλάβει πως οι ναρκομανείς είναι τα θύματα σ' αυτή την υπόθεση και είναι οι ασθενείς. Ασκούμε πολύ σκληρή κριτική, δηλαδή είμαστε ρατσιστές. Τόση ώρα λέμε για τους ρατσιστές, όσον αφορά το χρώμα του δέρματος, τις φυλές, τις κοινωνικές τάξεις, αλλά δεν αναφερθήκαμε στους ναρκομανείς. Βλέπουμε τους ναρκομανείς ως κατώτερούς μας.

Πριν από αρκετή ώρα εξέφρασε μία συνάδελφος την άποψή της και είπε ότι είναι λάθος να δίνουν στους ναρκομανείς τα ναρκωτικά που έχουν κατασχεθεί. Δεν πιστεύω ούτε εγώ ότι είναι λύση αυτό, αλλά είναι το παυσίπονό τους και εμείς τους το δίνουμε. Οι ναρκομανείς είναι ένα ηφαίστειο, κάποια στιγμή θα εκραγούν, κάποια στιγμή θα σβήσουν. Δυστυχώς, οργανωμένα κέντρα δεν υπάρχουν στην Ελλάδα.

Κλείνοντας, θέλω να πω, ότι έζησα μία εμπειρία, έζησα την ιστορία ενός ναρκομανούς που τελικά έχασε τη μάχη με τη ζωή και θα ήθελα να ζητήσω σαν χάρη από όλους εδώ και γενικά από την πολιτεία, η κριτική που ασκούμε σ' αυτά τα άτομα να είναι επεικής και μετά από πολύωρη σκέψη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τον Στέργιο.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αγγελίδη Αγγελική.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΓΓΕΛΙΔΗ (Β΄ Πειραιά): Ακούγοντας αυτά τα λόγια από τον συνάδελφο, θα ήθελα να καταθέσω και εγώ την άποψή μου, σχετικά με το θέμα. Θα πρέπει και η πολιτεία να ενδιαφερθεί για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτών των ανθρώπων με εκπαιδευμένο προσωπικό, αλλά και εμείς οι ίδιοι γιατί ο ναρκομανής δεν γεννιέται, αλλά γίνεται. Θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε τα αίτια τα οποία οδηγούν σ' αυτή την κατάσταση πολλά άτομα. Μπορεί πολλά άτομα να είναι ψυχικώς αδύναμα, γιατί βιώνουν κάποιες καταστάσεις. Πρέπει να αντιμετωπίσουμε αυτές τις καταστάσεις και μέσα από την οικογένεια και μέσα από την παιδεία, που πρέπει να γίνει πιο ανθρωπιστική.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Άρτεμις Δένδη.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΔΕΝΔΗ (Νομός Μαγνησίας): Ο συνάδελφος μίλησε για μαλακή κριτική και για παυσίπονο. Εγώ πιστεύω ότι πρέπει να υποστηρίξουμε τους ναρκομανείς και όχι να τους φερόμαστε με οίκτο, αλλά με μία μαλακή κριτική ή με το να τους δίνουμε τα ναρκωτικά ως παυσίπονο, το μόνο που κάνουμε είναι να τους κρατάμε στον ύπνο που βρίσκονται. Το θέμα είναι να ξυπνήσουμε αυτά τα άτομα, ώστε να καταλάβουν ότι πρέπει να ζήσουν χωρίς αυτό τον εφιάλητη, χωρίς αυτή την ψευδαίσθηση για να γίνουν ενεργοί πολίτες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γαζής Ελευθέριος.

ΓΑΖΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ (Β΄ Αθηνών): Πιστεύω ότι οι γονείς από το πολύ ενδιαφέρον και την πολλή φροντίδα που δείχνουν προς εμάς κάνουν νουθεσίες με διάφορους τρόπους. Στο θέμα των ναρκωτικών μάς συμβουλεύουν -πολύ σωστά- να μην πλησιάζουμε ναρκομανείς, γιατί μπορεί να μας μεταδώσουν αυτό το μικρόβιο που κυριαρχεί σήμερα στην κοινωνία μας. Εγώ, όμως, είμαι αντίθετος με αυτή την άποψη, διότι, αν κάποιος δεν κάνει το πρώτο βήμα να ενδιαφερθεί πραγματικά για τους ναρκομανείς και να τους μιλήσει, τότε δε γίνεται τίποτα. Δεν μιλάω μόνο για την πολιτεία που ασκεί κατά κάποιο τρόπο έμμεσα αυτή την προσπάθεια, αλλά εμείς οι ίδιοι πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας για να προσεγγίσουμε σε βάθος την ψυχή και το πνεύμα των ναρκομανών χωρίς φόβο, προσπαθώντας να τους φέρουμε στο δρόμο της αρετής εμείς και όχι στον δρόμο του κακού αυτοί.

Αν το κάνουμε αυτό συλλογικά, θα έχουμε γρηγορότερα αποτελέσματα γιατί με το να λέμε τα λόγια που προανέφερα, δε γίνεται τίποτα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Παπαϊγνατίου Κωνσταντίνος από την ακριτική Δράμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΪΓΝΑΤΙΟΥ (Νομός Δράμας): Θέλω να πω ότι εκτός από τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τα κέντρα αποτοξίνωσης ναρκομανών θα μπορούσαν τα κατασχεμένα ναρκωτικά να τα δώσουν σε ναρκομανείς μέσα από τα νοσοκομεία ή από τα φαρμακεία. Να έχουν μία κάρτα από το κράτος που να δηλώνει ότι είναι ναρκομανείς, για να μπορούν να παίρνουν τη δόση τους και να καταγραφεί έτσι και ο ακριβής αριθμός των ναρκομανών.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ανοιξαμε ένα μεγάλο κύκλο συζήτησης, αλλά μας ειδοποιούν ότι πρέπει να κατέβουμε στη δεξίωση. Σας παρακαλώ, επειδή είναι ακόμα έξι συνάδελφοί σας εγγεγραμμένοι, για να μιλήσουν σήμερα, να δώσουμε σε δύο, ή τρεις συναδέλφους σας το λόγο και μετά να διακόψουμε και να συνεχίσουμε αύριο.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ (Νομός Ιωαννίνων):

Κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε, όμως, αύριο να απαντήσω;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επειδή εσύ έθεσες το θέμα, ναι.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ (Νομός Ιωαννίνων): Ευχαριστώ πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ιωάννης Τζάνος.

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΖΑΝΟΣ (Β΄ Αθήνας): Αγαπητό Προεδρείο, συνάδελφοι και συναδέλφισσες, ερχόμενοι εδώ να συζητήσουμε τα προβλήματα της σημερινής κοινωνίας, προχωρούμε έχοντας αφήσει πίσω ένα μεγάλο κενό. Χρησιμοποιούμε τη λέξη κοινωνία, δίχως να την ορίσουμε και να αντιληφθούμε το περιεχόμενό της.

Για να μιλούμε για κοινωνία, οφείλουμε να έχουμε εξασφαλίσει ότι πρόκειται για ένα σύνολο ανθρώπων που οι ίδιοι αποφάσισαν να τη χτίσουν, ώστε να ζήσουν μαζί αναπτύσσοντας ζωτικούς δεσμούς μεταξύ τους και θέτοντας ένα σκοπό, ο οποίος αφορά την ίση ευημερία όλων. Άρα, φαντάζει απερίγραπτα κωμικό να παρομοιάζουμε τη σημερινή μαύρη εποχή με μορφές κοινωνίας. Μαύρη, καθώς το μαύρο του ατομικισμού, του ανταγωνισμού, της οικονομικής και πολιτιστικής εκμετάλλευσης έχει εκμηδενίσει την έννοια του ανθρωπισμού και οποιουδήποτε στοιχείου συμβάλλει στην οικοδόμηση κοινωνίας.

Έτσι, συμπεραίνεται ότι, η απλή εμμονή σε αναφορές και επαναλαμβανόμενες προτάσεις για τα ατελείωτα προβλήματα που μαστίζουν τον κόσμο, σημαίνει συναίνεση με τους υπαίτιους τους. Όσοι από εμάς ποθούν την ανατροπή, θα πρέπει να αναζητήσουν μεθόδους για πάλη ενάντια στις ρίζες που στηρίζουν αυτό το σήμερα.

Είναι δεδομένο ότι το παραπάνω μοντέλο συντηρείται από τις κάθε λογής ισχυρές μονάδες που κυριαρχούν στην υφήλιο. Θα ισχυριζόταν κανείς ότι το ίδιο συνέβαινε σε κάθε εποχή, όπου τα μεγάλα συμφέροντα επιβάλλονταν στις λαϊκές μάζες. Και αυτό πετυχαινόταν με τη χρήση ιμπεριαλιστικών μέσων. Αυτό ήταν κυρίως ο οικονομικός ιμπεριαλισμός που στηριζόταν άλλοτε με πολιτικά και άλλοτε με στρατιωτικά μέσα.

Σήμερα, όμως, η τεράστια επέκταση του οικονομικού ιμπεριαλισμού έχει προσδώσει στα χέρια των ισχυρών ένα νέο όπλο. Ένα πιο άορατο, αλλά και πιο αιχμηρό όπλο ως προς τα αποτελέσματά του. Δεν είναι άλλος από τον πολιτιστικό ιμπεριαλισμό.

Ο πολιτιστικός ιμπεριαλισμός έχει τις επιπτώσεις του, κυρίως, πάνω στην νεολαία. Έχει σαν στόχο, τόσο την αδρανοποίηση του λαού, μέσω της επιβολής τους σε αυτόν, όλων των στοιχείων που διέπουν μία ανθρώπινη ζωή, όσο και την εγκατάσταση ειδώλων που δεν είναι παρά πληρωμένοι υπάλληλοι των μονοπωλίων.

Η κυριαρχία του πολιτιστικού ιμπεριαλισμού συντελείται:

Πρώτον με την εκμηδένιση της ανθρώπινης νοημοσύνης. Εδώ κυρίαρχο ρόλο παίζουν τα καθοδηγούμενα ΜΜΕ, τα ναρκωτικά καθώς και η αντιανθρώπινη χρήση της γενετικής. Δεύτερον, με την εμπορευματοποίηση κάθε ηθικής και πνευματικής αξίας, μέσω της χειραγωγημένης ανάπτυξης των τεχνών και του αθλητισμού. Τρίτον, με την μύηση στον αμερικανικό τρόπο ζωής, που επιβάλλεται ως επικρατέστερος. Τέταρτον, με την ισοπέδωση της προσωπικότητας του ατόμου. Αυτό πιστοποιείται και από την Συνθήκη Σένγκεν. Και πέμπτον, με την συντηρητικοποίηση της νεολαίας στην οποία φυσικά συμβάλλουν όλες οι παραπάνω παράμετροι.

Είναι φανερό ότι η μεγάλη δύναμη του πολιτιστικού ιμπεριαλισμού έγκειται στο ότι με τον τρόπο ζωής που αναπαράγει, τείνει να γραφικοποιήσει με συνοπτικές διαδικασίες κάθε φωνή αντίθεσης και αντίστασης.

Και όμως, μέσα σε αυτό το σκοτεινό περιβλημα δεν θα ήταν ουτοπικό να πούμε, ότι οι ανυπότακτες δυνάμεις μπορούν να συσπειρωθούν. Διανύουμε μία περίοδο όπου οποιαδήποτε συναίνεση με τον αντίπαλο θα οδηγήσει σε αφομοίωση από αυτόν. Μία περίοδο που απαιτείται εγρήγορση και δράση με το όπλο “παρά πόδας” για την αντίσταση στη νέα τάξη.

Πρώτο μέλημα είναι η συνειδητοποίηση της παραπάνω κατάστασης. Στη συνέχεια, επιβάλλεται η πάλη για την κοινοποίηση αυτής της - δύσκολα αντιληπτής για τους πολλούς - άποψης. Ύστερα, φαντάζει απαραίτητη η επιβολή ενός είδους εμπάργκο σε κάθε είδους προϊόντα του νέου πολιτισμού.

Τα παραπάνω είναι ο μόνος δρόμος για να απεγκλωβιστούν οι ανίσχυρες λαϊκές μάζες από τη σκλαβιά του πιο σκληρού και απάνθρωπου είδους ιμπεριαλισμού, του πολιτιστικού. Αυτές τις κινήσεις σε άλλους “πλανήτες” τις ονομάζουν μέτρα αντιμετώπισης. Σε αυτό τον κόσμο και ειδικά στις περιόδους ειρηνικής βαρβαρότητας, είθιστα να τις λέμε επανάσταση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τον Αλέξανδρο.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χατζηευστρατίου Ευθαλία.

ΕΥΘΑΛΙΑ ΧΑΤΖΗΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ (Νομός Ξάνθης): Θα θίξω ένα ζήτημα το οποίο, ίσως, να προκαλέσει πολλές ανιμαχίες, καθώς, κατά την άποψή μου, δεν είμαστε πολλοί από εμάς έτοιμοι να δεχθούμε αυστηρή κριτική και να την αξιοποιήσουμε γόνιμα, ώστε να βελτιωθούμε.

Γνωρίζουμε όλοι τα προβλήματα της Ελλάδας και ξέρουμε πώς μπορούν να αντιμετωπισθούν. Μπορούμε να αλλάξουμε δυναμικά την κατάσταση, αλλά δεν θέλουμε

να το κάνουμε. Είμαστε συμβιβασμένοι με όλα τα παράδοξα που συμβαίνουν στη χώρα μας και δεν επιθυμούμε να επέμβουμε αλλάζοντάς τα, για να μην κατηγορηθούμε από άλλους, να μη γίνουμε ανεπιθύμητοι, ίσως και για να μην χάσουμε την ηρεμία μας.

Δεν θα επιθυμούσα να επεκταθώ περισσότερο, γιατί ξέρω πως δεν θα οδηγήσει πουθενά. Αυτό που με προβληματίζει, όμως, είναι πώς μπορούμε να αλλάξουμε την νοοτροπία μας και να αποκτήσουμε μαχητικότητα, πώς θα συνειδητοποιήσουμε ότι δεν είναι το παν να είναι κάποιος αρχηγός ή πρόεδρος σε μία ομάδα, αλλά να υπάρχει αλληλοκατανόηση και σεβασμός μεταξύ των μελών, ώστε να μπορέσει να αποδώσει καρπούς η ομάδα.

Κατά την άποψή μου, για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο είναι αναγκαίο να ξηλωθούν «αξίες» που έχουν δεσμευθεί μέσα μας, όπως η απληστία, η ματαιοδοξία και ο αμοραλισμός. Είναι, όμως, κάτι τέτοιο εφικτό; Εύχομαι οι περισσότεροι να απαντήσουν θετικά, αν και δεν το περιμένω.

Εσείς ελπίζω να προβληματιστείτε. Και είμαι σίγουρη πως θα βρεθούν τρόποι επίλυσης των προβλημάτων της σύγχρονης κοινωνίας μας. Άλλωστε από τα λόγια διαφαίνεται πως σας απασχολούν όλα αυτά τα προβλήματα. Κρίνεται, όμως, αναγκαίο να ανακτήσουμε τη χαμένη μας αισιοδοξία, ούτως ώστε να γίνουμε και πάλι μάχιμοι. Κατ’ αυτόν τον τρόπο θα ξαναγίνουμε δημιουργικοί και θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε όλα τα προβλήματα.

Συνοψίζοντας, θα ήθελα να πω πως ο μόνος τρόπος επίλυσης όλων των προβλημάτων είναι να ανακτήσουμε την αισιοδοξία μας, να πιστέψουμε στον εαυτό μας, γιατί ο άνθρωπος δεν έχει χάσει τη μάχη με το χρόνο. Μπορούμε να σώσουμε ακόμα και την τελευταία στιγμή την κοινωνία μας από την παρακμή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Να ευχαριστήσουμε την Ευθαλία.

Σήμερα μίλησαν 27 συνάδελφοί σας. Νομίζω ότι μένουν ακόμη 23. Θα συνεχίσουμε αύριο τις εργασίες της επιτροπής στις 10.00΄ η ώρα.

Ήταν ουσιαστική και παραγωγική η σημερινή συνεδρίαση. Θα ακολουθήσει μία δεξίωση και σας εύχομαι μία καλή βραδιά.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ